

Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік

Філімонава В.А.

ЛАЦІНА-ПОЛЬСКІЯ ВЫДАННІ XVI-XVIII СТСТ. У ФОНДАХ НПКМЗ
каталог

Полацк, 2019

Уступ

XVI–XVIII стст. – час узнікнення і станаўлення традыцый кнігадрукавання на беларускіх землях. Беларускае кнігадрукаванне з моманту свайго з’яўлення падзялілася на дзве плыні: кірылічнае і лаціна-польскае. Калі Францыск Скарына распачынае кнігадрук кірылічным шрыфтам, ужо наступная па часе стварэння ў Вялікім Княстве Літоўскім друкарня ў Брэсце друкую кнігі толькі лацінскім шрыфтам. З цягам часу лаціна-польская плынь значна ўмацоўваецца. Папулярнасць лацінскай мовы тлумачыцца яе ўніверсальнасцю. У названы перыяд яна выконвала ролю міжнароднай мовы, мовы заходнееўрапейскай дыпламатыі, навукі, універсітэцкай адукацыі, каталіцкай царквы. З надыходам эпохі Асветніцтва лацінская мова паступова страчвае свае пазіцыі, саступаючы нацыянальным мовам, у прыватнасці, на беларускіх землях – мове польскай. Польская ж мова атрымлівае шырокае распаўсюджанне пасля Люблінскай уніі 1569 г. у сувязі з працэсам паланізацыі шляхты ВКЛ. Такім чынам, лаціна-польская кніга з’яўлялася неад’емнай часткай культурнай прасторы ВКЛ у XVI–XVIII стст. Аднак, лаціна-польскія выданні выпускалі не толькі мясцовыя друкарні. Попыт на кніжную прадукцыю забяспечваўся друкарнямі Заходняй Еўропы. Лідарам у сферы кніжнага экспарту была Германія. Кнігі на польскай мове паступалі з тэрыторыі Каралеўства Польскага. Уся разнастайнасць друкаванай прадукцыі, што з’яўлялася на беларускіх землях, знаходзіла свайго чытача, асядала ў мясцовых кніжных зборах.

НПГКМЗ валодае невялікай калекцыяй старадрукаванай кнігі на лацінскай і польскай мовах. Даследаванне гэтай калекцыі актуальна па некалькіх прычынах. Увядзенне ў навуковы зварот лаціна-польскіх старадрукаў дае багаты матэрыял, датычны гісторыі беларускага, польскага, нямецкага, італьянскага і інш. кнігадрукавання; гісторыі прыватных, дзяржаўных, манастырскіх кніжных збораў; гісторыі кніжнага гандлю; распаўсюджання і ўжывання кнігі. Акрамя таго, навуковае апісанне калекцыі дазволіць шырока выкарыстоўваць яе ў практычнай музейнай дзейнасці: экспазіцыйнай, выставачнай, музейна-педагагічнай рабоце.

Выяўленне калекцыі вялося шляхам прагляду кніг паступленняў асноўнага і навукова-дапаможнага фондаў і шляхам прагляду кожнага патэнцыйнага прадстаўніка калекцыі *de visu*. У калекцыю адбіраліся кнігі па храналагічнай і моўнай прыкмеце. У выніку ў каталог увайшлі навуковыя апісанні 33-х музейных прадметаў, з іх 29 – прадметы асноўнага фонду, 4 – навукова-дапаможнага. Храналагічныя межы калекцыі – 1558-1799 гг.

Традыцыі кнігавыдання прадстаўлены ў калекцыі выданнямі беларускіх, польскіх, заходнееўрапейскіх друкарняў: Вільня (6), Варшава (4), Кракаў (3), Полацк (2), Аугсбург (2), Венецыя (2), Амстэрдам (2), Люблін (2). Гарады Познань, Каліш, Марбург, Лейпцыг, Інгальштадт, Майнц, Нюрнберг, Жэнева прадстаўлены адзінкавымі выданнямі. Адносна якаснага складу друкарняў можна адзначыць, што пераважная большасць кніг выйшла ў друкарнях Ордэна езуітаў, менш – у прыватных друкарнях.

Калекцыя даволі разнастайная паводле свайго тэматычнага складу. Значную частку яе складаюць рэлігійныя выданні: зборы каментарыяў да кніг Бібліі, палемічная тэалогія, казанні на розныя тэмы, агіяграфічная літаратура, царкоўная гісторыя, царкоўнае права. Таксама ў калекцыі прадстаўлена навучальная і метадычная літаратура, якая ў пераважнай большасці прызначалася для езуіцкіх навучальных устаноў. Сярод галіновай літаратуры пераважае літаратура гістарычнага профілю. У калекцыі прысутнічаюць таксама асобныя творы палітычнага, філасофскага характару, творы класікаў антычнай літаратуры.

Навуковыя апісанні прадметаў у каталогу сістэматызаваны па храналігічным прынцыпе. Структура навуковага апісання ўніфікаваная і складаецца з наступных раздзелаў:

1. Нумар па парадку.
2. Ідэнтыфікацыйны нумар.
3. Бібліяграфічны запіс у адпаведнасці з “Правіламі складання бібліяграфічнага апісання старопечатных изданий” (М, 2003). Мова бібліяграфічнага апісання адпавядае мове арыгіналу. Імя аўтара прыводзіцца ў форме, прынятай у нацыянальнай бібліяграфіі, у дужках указваецца лацінізаваная форма імя (у выпадку значнага адрознення). Выхадныя дадзеныя прыводзяцца ў арыгінальнай форме з указаннем у квадратных дужках месца выдання ў нацыянальнай форме. Дапускаюцца скарачэнні назваў выданняў за кошт выдалення доўгіх рэлігійных формул, прысвячэнняў, пералікаў тытулаў, калі гэта не ўплывае на сэнс назвы (пазначаюцца сімваламі [...]).
4. Каментар падае звесткі аб мове выдання, кароткія звесткі аб аўтары, пераклад назвы, падзагалоўчых дадзеных на беларускую мову, звесткі аб складзе кнігі. Тут жа падаюцца ўдакладненні месца і часу выдання, калі ў гэтым ёсць неабходнасць.

5. Апісанне прадмета ўключае фізічныя характарыстыкі кожнага асобніка: фармат выдання, яго памеры, асаблівасці фаліяцыі/пагінацыі і сігнатур, наяўнасць кустод, каланты-тулаў, друкаваных маргіналіяў; асаблівасці друку, апісанне мастацкага афармлення выданняў, паперы, пераплёта.
6. Знакі і надпісы змяшчаюць апісанне правененцый і іншых пазнак.
7. Захаванасць апісвае страты.
8. Гісторыя прадмета ўтрымлівае звесткі аб ўладальніках кніг, месцах іх бытавання паводле інфармацыі, атрыманай з правенецый, а таксама звесткі аб крыніцах паступлення прадмета ў фонды.
9. Фота тытульнага ліста выдання (або першага ліста выдання, калі тытульны ліст адсутнічае).

Для зручнасці выкарыстання каталог забяспечаны даведачным апаратам, які ўключае: паказальнік імёнаў аўтараў, складальнікаў, перакладчыкаў і іншых асоб, якія працавалі над зместам выданняў; паказальнік друкарняў, друкароў і выдаўцоў; а таксама, паказальнік прыватных асоб, бібліятэк і іншых устаноў – уладальнікаў кніг. Завяршае каталог спіс выкарыстанай літаратуры і электронных інфармацыйных рэсурсаў.

1. КП8-4690

Falletti, Girolamo (Faletus, Hieronymus; 1518-1564).

Orationes XII / Hieronymi Faleti. – Venetiis [Venezia]: Aldus, **1558**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Джыралама Фалеці (1518-1564) – італьянскі паэт і гісторык, служыў пры двары д’Эстэ ў Ферары ў якасці дыпламата.

Дванаццаць прамоў. – Венецыя: Выдавецкі дом Альдаў, 1558.

Склад:

1. [Зварот] да Жыгімонта Аўгуста, слаўнага караля польскага, вялікага князя літоўскага, рускага, прускага, мазавецкага і жамойцкага.
2. На пахаванне Жыгімонта Ягелона, караля польскага, ад імя Эрколе.
3. Да рыцараў польскіх, на каранацыі Аўгуста, сына Жыгімонта, караля польскага.
4. На пахаванне Іпаліта Д’эстэ, кардынала, сына Эрколе I.
5. На пахаванне Альфонса, герцага ферарскага.
6. Да Паўла III, вярхоўнага пантыфіка, калі той у Ферару прыбыў.
7. Да Юлія III, калі той вярхоўным пантыфікам быў абраны.
8. Да Франчэска Веньера, дожа венецыянскага.
9. Пра нараджэнне Хрыстова.
10. Аб значэнні цэлібату.
11. Аб значэнні жаніцбы.
12. Аб славе дыялектыкі.
13. Калі знакі адрознення свайго дактарату [доктарскай ступені] атрымаў.
14. Спіс рэчаў і выразаў, вартых узгадвання, з гэтых прамоў.
15. Спіс памылак.

Апісанне прадмета. Фармат 4⁰. Памеры: 30,8x20,5x2,4(39,8) см. Фаліяцыя лічбавая, паліставая, у верхнім правым вуглу правай старонкі разварота: [3], 3, 5-6, 5, 8-19, 16, 21-22, 19, 24-51, 54, 53-97, [13] (памылкі ў фаліяцыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: A(4)-Z(4), Aa(4), Bb(2)-Hh(2). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: на тытульным лісце – выдавецкая марка дома Альдаў. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Анёл”, літары “SC”, літара “W”. Пераплёт са светлага пергамену; на верхняй покрывцы – герб з выявай алена, літары “IA R”, дата “1572” (залатое цісненне); да правага боку покрывак прымацаваны дзве стужкі для завязвання.

Знакі і надпісы. На прэаднім форзацы: “10745 // I/VA // 1.” (чарнілам чорнага колеру); “N. Litt. // Fol.15.” (простым алоўкам), “[?] fol // 24” (простым алоўкам), “VLB // TP XII/XVII” (тушшу чорнага колеру).

На тытульным лісце: авальная пячатка чорнага колеру “Fürstensteiner // Bibliothek”.

На заднім форзацы: “В. Большаков // г.Тула” (тушшу чорнага колеру); “Ex libris Valerio Bolsacovi // Tula. 1987 anno // MDCCCCLXXXVII” (тушшу чорнага колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. Пячатка ў кнізе сведчыць аб яе прыналежнасці бібліятэцы замка Ксёнж (або Фюрстэнштайн; зараз – Рэспубліка Польшча). У 1987 г. кніга належала Валерыю Большакову, жыхару г.Тулы. У фонды НПКМЗ кніга была закуплена 13.04.1989 г. (Акт №72) у краме “Рарытэт” (г. Масква).

ORATIONES XII.

HIERONYMI FALETI.

- I. In funere Sigismundi, Poloniæ Regis.
- II. Ad Equites Polonos, in coronatione Augusti, Sigismundi filii, Poloniæ Regis.
- III. In funere Hippolyti Eitenfis, Cardinalis, Herculis I. filii.
- IIII. In funere Alfonso, Ferrariensium Ducis IIII.
- V. Ad Paulum III. Pontificem max. cum Ferrariam uenit.
- VI. Ad Iulium III. cum Pontifex max. creatus est.
- VII. Ad Franciscum Venerium, Ducem Venetiarum.
- VIII. De ortu Christi.
- IX. De dignitate calibatus.
- X. De matrimonii dignitate.
- XI. De laudibus dialecticæ.
- XII. Cum insignia sui doctoratus acciperet.

VENETIIS. M D LVIII.

2. КДФЗ-1011

Lect, Jacques (Lectius, Jacobus; 1556?-1611).

Orationes. Addita sunt in eiusdem viri clarissimi obitum conscripta epicedia / Jacobi Lectii. – Genevae [Genève]: excudebat Petrus de la Rouiere, **1615**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Жак Лект (1556?-1611) – правазнаўца, філолаг, палітычны дзеяч ў Жэневе, прафесар Жэнеўскай акадэміі.

Прамовы. Дададзены напісаныя пахавальныя песні на скон гэтага слаўнага чалавека. – Жэнева: адціснуў П'ер дэ ла Раўер [La Rovière, Pierre de], 1615.

Склад:

1. Прамова Жака Лекта аб свабодным навучанні грамадства, што не саступае перад злом, агучаная шматлікаму пачэснаму сходу ў Жэневе [ў чэрвені] 1592 года. На карысць узнаўлення грамадскай школы.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 15,9x10,1(20,1) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [2], 3-16. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку: А(8). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыялы (2 адбіткі з 2-х дошак), застаўка. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт рэстаўраваны, з паперы белага колеру (XX ст.).

Знакі і надпісы. На с. 16 на папяровым стыкеры: “L/I 2773” (шарыкавай ручкай сіняга колеру).

Захаванасць: фрагмент кнігі. Страчаны сс. 16 нн. у пачатку кнігі, сс. 17-512; пераплёт.

Гісторыя прадмета. У фонды НПКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

IAC. LECTII IC.
DE STVDIIS LIBERALI-
bus publica ob mala non deserenda,
dis,

ORATIO,

*Frequentissimo honoratissimoque conuentu
habita Geneue IIII. Id. Iun.*

CIO IO XCII.

Pro instauratione Scholæ Ciuilis.

IAC. LECTIVS, ISAACO
CASAVBONO
suo, S.

INSTAS etiam tu, mi Casaubone, ut quæ habita orationuncula nuper abs me, patiar eam in hominum manus dari. Rogarunt & amicorum alij plures. Sed hi amore & studio visimagis: tu consilio, uti affirmas, iudicioque. Nec sine fructu fore, vel extra rem, effato iam, & intermo-
A

3. КДФЗ-998

Sanders, Antoine (Sanderus Antonius; 1586-1664).

Flandria Subalterna, sive Antonii Sanderi [...] Flandriae Illustratae Tomus Secundus. / Antonii Sanderi. – Coloniae Agrippinae: sumpt. Cornelii ab Egmond et sociorum [=Amsterdam: Joan & Cornelius Blaeu], **1644**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Антуан Сандэрс (1586-1664) – фламандскі гісторык і паэт, дзеяч каталіцкай царквы.

Фландрыя скораная, або Антуана Сандэрса [...] “Фландрыі ў ілюстрацыях” том другі. [На тытульным лісце наўмысна падаюцца недакладныя выхадныя звесткі. Кніга была надрукавана ў Амстэрдаме Янам і Карнэліусам Блау].

Склад:

1. Прадмова аўтара;
2. Прысвячэнне Маці Божай;
3. Аб справах Картрэйкскіх;
4. Аб справах Касэльскіх;
5. Аб справах Вернскіх;
6. Алст, яго ўлада і атачэнне;
7. Герартсберген;
8. Нінавэ;
9. Рансэ;
10. Лесін і Флабек;
11. Баёль і яго ўмацаванні;
12. Берг;
13. Аўдэнардэ і яго ўмацаванні;
14. Дэндэрмондэ і яго ўлада;
15. Бурбур і яго ўмацаванні;
16. Варнетон;
17. Апісанне мясцовасцей [вакол] Дзюнкерка;
18. Дзіксмёйдэ;
19. Паперынге;
20. Вервік;
21. Граўлін;
22. Мардзік;
23. Дадатак да тома I;
24. Дадатак да тома II;
25. Паказальнік алфавітны і геаграфічны мясцовасцей Фландрыі да тома II.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 51,0х34,8х5,5(68,0) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [18], 405-654, [4], 3-68, 1-36, 35-38 (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку: [9], Kkkkk(2)-Zzzzz(2), Aaaaaa(2)-Zzzzz(2), Aaaaaaa(2)-Zzzzzzz(2), Aaaaaaaa(2)-Cccccccc(2), A(2)-R(2), a(2)-k(2), [4]. Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: 153 гравюры на медзі (планы гарадоў, выявы цэркваў і манастыроў, ваенных умацаванняў, прыватных дамоў), з іх 95 – ананімныя, 50 – работы гравёра Vedastus du Plouich (Ploich, Plovich); 3 – Ludovicus de Tielt; 3 – Jacobus de la Fontaine; 1 – Louys de Dasaques; 1 – Louis de Berjaques. Ініцыялы (131 адбітак з 87-і дошак); канцоўкі (4 адбіткі з 3-х дошак). Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт адсутнічае. Абрэз таніраваны, з чырвоным крапленнем.

Знакі і надпісы: адсутнічаюць.

Захаванасць: страчаны пераплёт, сс. нн. перад пачаткам асноўнага тэксту (колькасць невядомая).

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

4. КДФ3-1022

Forum Protestationum / a Constantia Roggeris [Rogger, Constant], Martino de Ve [Ve, Martin de], Johanne de Agusellis [Aguselli, Giovanni degli], Martino Nigrino [Nigrinus, Martin], adornatum. – Norimberg [Nürnberg]: Typis Wolf. jun & Joh. Andr. Endteri, **1658**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове.

Форум пратэстацыйны, Канстантам Рагерам, Марцінам дэ Вэ, Джаванні Агусэлі і Марцінам Нігрынусам падрыхтаваны. З дадаткам “Суддзі” Ёгана Пауля Фельвінгера, прафесара з Альтдорфа. – Нюрнберг: друкарня Вольфганга малодшага і Ёгана Андрэаса Эндтэраў, 1658.

Склад:

1. Прысвячальны зварот.
2. Прадмова Марціна Гілберта [Gilbert, Martin] да абмеркавання пратэстацыйнага, якая тлумачыць паходжанне, сутнасць і выкарыстанне пратэстацыі.
3. Трактат Канстанта Рагера аб пратэстацыі.
4. Трактат Марціна дэ Вэ аб пратэстацыях.
5. Трактат Джавані дэ Агусэлі з Чэзены аб пратэстацыях.
6. Трактат Марціна Нігрына аб пратэстацыях.
7. Кароткае сачыненне аб суддзі [Ёгана Пауля Фельвінгера (Felwinger, Johann Paul)].
8. [Прадметны паказальнік].

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 17,0х10,4х4,1(23,7) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [7], 2-217, 118-119, 220-312, 213,314-333, [1], 333-499, [35]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [3], A(8)-Z(8), Aa(8)-Kk(8), Ll(4). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыялы (4 адбіткі з 4-х дошак), застаўкі (2 адбіткі з 2-х дошак), канцоўкі (3 адбіткі з 3-х дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт рэстаўраваны (XX ст.?), з кардону, абклеенага паперай бледна-ружовага колеру; знешнія бакі пярэдняй і задняй покрывак абклеены кавалкамі скуры карычневага колеру, карашок абцягнуты сукном шэрага колеру. Абрэз таніраваны, са слядамі сіняй фарбы.

Знакі і надпісы. На апошняй с. (нн.): “№ 1361/ // 1424 NDI(?)” (чарнілам чорнага колеру).

Захаванасць: страчаны тытульны ліст.

Гісторыя прадмета: У фонды НПКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

VIRIS
NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS
AC CONSULTISSIMIS,

DN. MAGNO FETZER.
DN. PAULO HÖNN.
DN. CHRISTOPH. THEOPHILO
DILHERR, à Thumenberg.
Jure-Consultis,

NEC-NON
Inclytæ Reipublicæ Norimbergen-
sis, aliorumque Imperii Ordinum
Consiliariis gravissimis.

*Viri Nobilissimi, Amplissimi atq; Consultissimi. Domini
Fautores, Cognati atque Patroni omni honoris
cultu plurimum observandi:*

SI nulla alia Typographiæ
utilitas verè haberi posset,
quàm quod hujus beneficio se-
mel in lucem typis optimi Au-
thores missi, & brevi distracti, ita ut eorum
copia ab aliis amplius haberi nequeat, sub
incudem revocarentur; profectò satis lau-
dari non posset. Nam, licet scripta primò
) 2 concepta.

5. КПЗ-29

Wolzogen, Johann Ludwig von (1599-1661).

Opera Omnia, Exegetica, Didactica, Et Polemica. Quorum Seriem versa pagina exhibet Cum indicibus necessariis [In duos tomos] / Johannis Ludovici Wolzogenii. – Irenopoli [Amsterdam]: [Frans Kuyper, Daniel Bakkamude], post annum Domini 1656 [1668].

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Ёган Людвіг фон Вальцоген (1599-1661) - аўстрыйскі філосаф, тэолаг-арыянін.

Разнастайныя працы па экзэгетыцы, дыдактыцы і палеміцы. Дзе шэрагі радкоў твора [Бібліі] прадстаўленыя. З неабходнымі паказальнікамі. [У двух тамах] – Амстэрдам: [Франс Купер, Даніэль Баккамудэ], пасля 1656 года [1668].

Кніга з'яўляецца часткай шматтомнага збору твораў розных аўтараў “Bibliotheca Fratrum Polonorum” [“Бібліятэка польскіх братоў”], што выйшла ў Амстэрдаме ў 1668 г.

Склад:

1. Уводзіны да Новага Завета.
2. Каментары да Евангелля ад Матвея.
3. Каментар да другога Евангелля ад Марка.
4. Каментар да Евангелля ад Лукі.
5. Каментар да часткі Евангелля ад Іаана.
6. Том другі: каментары да Дзеяў святых апосталаў.
7. Каментар да ліста апостала Якава.
8. Каментар да ліста апостала Іуды.
9. Сутнасць хрысціянскай рэлігіі.
10. Выказванне аб узаемавыключаючых меркаваннях пра адзінага Бога-айца, і пра адзінага Бога ў сутнасці і Тройцы.
11. Тры прамовы да Евангелля ад Іаана.
12. Заўвагі да пытанняў Ёнаса Шліхтынга [Schlichting, Jonas] аб ўрадзе, вайне і абароне.
13. Заўвагі да “Разважанняў метафізічных” Рэнэ Дэкарта.
14. Адказ на заўвагі Ёнаса Шліхтынга да заўваг аб вайне, ўрадзе і асабістай абароне.
15. Спіс рэчаў і выразаў са Святога Пісання, вартых запамінання, якія ў працы Л.Вальцогена ўзгадваюцца.
16. [Памылкі друку].
17. Каталог [кніг], што ў гэтай Бібліятэцы [польскіх братоў] утрымліваюцца.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 33,0x21,4x10,7(48,0) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [2], 1-451, [3], 453-518, [2], 519-695, [3], 697-1038, [2], 1-178, [2], 179-224, [2], 225-237, [3], 239-356, [2], 1-14, [2], 17-40, [2], 41-63, [3], 65-78, [2], 79-89, [3], 93-132, [10]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку: [1], A(6)-Z(6), Aa(6)-Oo(6), Pp(6+1), Qq(6)-Uu(6), Xx(6+1), Yy(6)-Zz(6), Aaa(6)-Mmm(6), [1], Nnn(6)-Zzz(6), Aaaa(6)-Rrrr(6), Ssss(3), [1], (A)(6)-(O)(6), (P)(6+1), (Q)(6)-(S)(6), (T)(6+1), (U)(6+1), (X)(6)-(Z)(6), (Aa)(6)-(Ff)(6), (Gg)(3), [1], (a)(6)-(c)(6), (d)(6+1), (e)(6), (f)(6+1), (g)(6+1), (h)(3), (i)(6), (k)(4), (l)(6), (m)(5), (i)(6). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыялы (13 адбіткаў з 11-ці дошак), канцоўкі (19 адбіткаў з 7-мі дошак). Папера ручнога адліву з вадзяным знакам “Блазан”, літары “BONY”. Пераплёт з кардону і дрэва, абцягнуты скурай цёмна-карычневага колеру; на карашку сляды залатога ціснення (раслінны арнамент, тэкст “BIBLIOTHECA // FRATR. // POLONOR. // TOM. // VI”). Абрэз таніраваны, з чырвоным крапленнем.

Знакі і надпісы. На пярэднім форзацы: “Ofiarowan // Ks. Czesławowi // Barwickiemu // 1947r.”

Захаванасць: страчаны гравіраваны партрэт аўтара.

Гісторыя прадмета. Выходзячы з надпіса, у 1947 г. кніга была падаравана ксяндзу Чэславу Барвіцкаму, які ў 1945-48 гг. з’яўляўся пробашчам Лучайскай парафіі. У фонды НПКМЗ кніга паступіла 5.08.1971 (акт №7) з касцёла в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобл.

JOHANNIS LUDOVICI
WOLZOGENII

Baronis Auftriaci,

Opera Omnia,

EXEGETICA,
DIDACTICA,
ET
POLEMICA.

*Quorum Seriem versa pagina
exhibet.*

Cum indicibus necessariis.

IRENOPOLI

Post annum Domini 1656.

6. КПЗ-32

Lorin, Jean de (Lorinus, Joannes; 1559-1634).

Joannis Lorini, Societatis Jesu, Commentariorum in Librum Psalmorum, tribus tomis comprehensi. Editio novissima et correctissima. [Tomus I] / Joannis Lorini. – Moguntiae [Mainz]: sumptibus Joannis Davidis Zunneri, **1678**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Жан дэ Ларын (1559-1634) – французскі езуіт, тэолаг, адзін з самых аўтарытэтных аўтараў каментароў да тэкстаў Святога Пісання.

Жана Ларына каментары да Кнігі Псалмоў, аб'яднаныя ў тры тамы. Выданне навейшае і папраўленае. [Том I]. – Майнц: накладам Ёгана Давіда Зунэра, 1678.

Склад:

1. Спіс I. Месцы ў Святым Пісанні, якія цытуюцца ў томе I, тлумачацца і падаюцца для высвятлення іншых месцаў гэтага твора.
2. Спіс II. Яўрэйскія словы, якія ў гэтым творы выкарыстаны і растлумачаны.
3. Спіс III. Грэчаскія словы, якія ў гэтым творы выкарыстаны і растлумачаны.
4. Прадмова да псалмоў:
 - a. Аб значнасці кнігі [псалмоў];
 - b. Аб аўтары;
 - c. Ці быў Давід прарокам і якім, і чаму не называўся сярод іншых прарокаў;
 - d. Ці ёсць кніга псалмоў адзінай такой кнігай;
 - e. Хто пранумараваў псалмы;
 - f. У якім парадку расставлены псалмы;
 - g. Аб вершаваным памеры псалмоў;
 - h. Аб вершах псалмоў;
 - i. Аб назве кнігі псалмоў, або Псалтыры;
 - j. Чаму маналог Хрыста чытаецца як апавед псаломны;
 - k. Да якой часткі Святога Пісання адносіцца Псалтыр;
 - l. Аб змесце псалмоў;
 - m. Аб выданні псалмоў на лацінскай мове;
 - n. Аб урачыстым чытанні псалмоў;
 - o. Аб незразумеласці псалмоў;
 - p. Аб некаторых тлумачэннях псалмоў [у лацінскай, грэчаскай і іўдзейскай традыцыях].
 - q. Мэта каменціравання псалмоў;

5. Жана Ларына, Таварыства Ісуса, каментары да кнігі псалмоў.
6. Спіс рэчаў цудоўных і незвычайных, як датычных Святога Пісання, так і іншых, у гэтай працы знойдзеных.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 38,4х24,2х6,4(53,5) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [27], 2-56, 17, 58-107, 208, 109-130, 912, 132-310, 289-290, 313-335, 320, 337-580, 577, 582-668, 169, 670-733, 728, 735-825, 810, 827-882, [24] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку: [3], а(6), а(4), А(6)-Z(6), Аа(6)-Zz(6), Ааа(6)-Zzz(6), Аааа(6)-Dddd(6), Eeee(3), Ffff(6)-Gggg(6). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у дзве фарбы (на тытульным лісце).

Афармленне: выдавецкая марка “Onerata Renitor” на тытульным лісце, ініцыялы (52 адбіткі з 18-ці дошак), застаўкі (6 адбіткаў з 4-х дошак), канцоўкі (3 адбіткі з 3-х дошак), наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт з кардону, абклеенага мармуровай паперай шэра-карычневых таноў, са скураным карашком і навугольнікамі цёмна-карычневага колеру (XIX ст.?); на карашку сляды ціснення фольгай (раслінныя віньеткі, тэкст: “JO. LORINI // IN // PSALMOS. // TO. I.”). Абрэз таніраваны, са слядамі чырвонай фарбы.

Знакі і надпісы. На тытульным лісце: “Wł[...?] // Kosc. Łuczajskiego” (алоўкам сіняга колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. Надпіс сведчыць аб прыналежнасці кнігі касцёлу ў в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобласці ў пач. XX ст., адкуль яна паступіла ў фонды НПКМЗ 5.08.1971 г. (акт №7).

JOANNIS
LORINI,
SOCIETATIS
JESU,

COMMENTARII IN LIBRUM
PSALMORUM.

TRIBUS TOMIS COM-
PREHENSIS.

In quibus præter accuratam sensus literalis explanationem, varia-
rum tum editionum, tum lectionum collationem cum vulgata, quæ defenditur: Phra-
sen etiam Scripturæ atque vocabulorum disquisitionem; mystici omnis generis sensus, ex
Patribus, præcipue Græcis Latinisque,
traduntur.

W. T. M. R. O. S.
EDITIO NOVISSIMA
ET CORRECTISSIMA.

Cum Indicibus locorum Sacra Scriptura, ac rerum magis exquisita-
rum & insigniorum.

Rosa. Therap. ingo.
Pleneque ad hæc Hebræarum Græcarumque vo-
cum adicitur.

Permissu Superiorum.

MOGUNTIAE.

Sumptibus JOHANNIS DAVIDIS ZUNNERI

ANNO M DC LXXVIII.

7. КПЗ-37

Lorin, Jean de (Lorinus, Joannes; 1559-1634).

Joannis Lorini, Societatis Jesu, Commentariorum in Librum Psalmorum Tomus II. Editio novissima et correctissima / Joannis Lorini. – Moguntiae [Mainz]: sumptibus Joannis Davidis Zunneri, **1678**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Жан дэ Ларын (1559-1634) – французскі езуіт, тэолаг, адзін з самых аўтарытэтных аўтараў каментароў да тэкстаў Святога Пісання.

Жана Ларына каментары да Кнігі Псалмоў, том II. Выданне навейшае і папраўленае. – Майнц: накладам Ёгана Давіда Зунэра, 1678.

Склад:

1. Спіс I. Месцы ў Святым Пісанні, якія цытуюцца ў томе II, тлумачацца і падаюцца для высвятлення іншых месцаў гэтага твора.
2. Спіс яўрэйскіх слоў, якія ў гэтым творы выкарыстаны і растлумачаны.
3. Спіс грэчаскіх слоў, якія ў гэтым творы выкарыстаны і растлумачаны.
4. [Каментарыі Жана Ларына да псалмоў 51-100].
5. Спіс рэчаў цудоўных і незвычайных, як датычных Святога Пісання, так і іншых, у гэтай працы знойдзеных.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 38,4х24,5х6,3(52,2) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [20], 1-277, 578, 279-293, 292, 295-425, 626, 427-444, 457, 446-455, 468, 457-467, 448, 469-496, 597, 498-503, 564, 505-867, [23] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку: [2], a(4)-b(4), A(6)-Z(6), Aa(6)-Zz(6), Aaa(6)-Zzz(6), Aaaa(6)-Bbbb(6), Cccc(8), Dddd(6), Eeee(5). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у дзве фарбы (на тытульным лісце).

Афармленне: выдавецкая марка “Onerata Renitor” на тытульным лісце, ініцыялы (39 адбіткаў з 17-ці дошак), застаўкі (3 адбіткі з 2-х дошак), канцоўкі (2 адбіткі з 1-й дошкі), наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі: “Маці Божая” і літарамі “GFG” (форзац); невыразнымі (асноўны тэкст). Пераплёт з кардону, абклеенага мармуровай паперай шэра-карычневых таноў, са скураным карашком і навугольнікамі цёмна-карычневага колеру (XIX ст.?); на карашку сляды ціснення фольгай (раслінныя віньеткі, тэкст: “JO. LORINI. // IN // PSALMOS. // TO. II.”). Абрэз таніраваны, са слядамі чырвонай фарбы.

Знакі і надпісы. На тытульным лісце: “Własność Kościoła // Łuczajskiego” (алоўкам сіняга колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. Надпіс сведчыць аб прыналежнасці кнігі касцёлу ў в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобласці ў пач. XX ст., адкуль яна паступіла ў фонды НПГКМЗ 5.08.1971 г. (акт №7).

JOANNIS
LORINI,
SOCIETATIS
JESU,
COMMENTARIORUM IN LIBRUM
PSALMORUM
TOMUS II.

Complectens quinquagenam secundam,

In quibus præter accuratam sensus literalis explanationem, variarum tum editionum, tum lectionum collationem cum vulgata, quæ defenditur: Phra-

sen etiam Scripturæ atque vocabulorum disquisitionem; mystici omnis generis sensus, ex Patribus, præcipue Græcis Latinisque, traduntur.

EDITIO NOVISSIMA ET
CORRECTISSIMA.

Cum Indicibus Sacra Scriptura, ac rerum magis exquisitarum

et insignium.

Elenchus adhuc Hebræarum Græcarumque
vocum adjicitur.

Permissu Superiorum.

MOGUNTIAE,
Sumptibus JOHANNIS DAVIDIS ZUNNERI

ANNO M DC LXXVIII

8. КПЗ-34

Lorin, Jean de (Lorinus, Joannes; 1559-1634).

Joannis Lorini, Societatis Jesu, Commentariorum in Librum Psalmorum Tomus III. Editio novissima et correctissima / Joannis Lorini. – Moguntiae [Mainz]: sumptibus Joannis Davidis Zunneri, **1678**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Жан дэ Ларын (1559-1634) – французскі езуіт, тэолаг, адзін з самых аўтарытэтных аўтараў каментароў да тэкстаў Святога Пісання.

Жана Ларына каментары да Кнігі Псалмоў, том III. Выданне навейшае і папраўленае. – Майнц: накладам Ёгана Давіда Зунэра, 1678.

Склад:

1. [Фрагмент слоўніка яўрэйскіх слоў].
2. Спіс грэчаскіх слоў, якія ў гэтым трэцім томе выкарыстаны і растлумачаны.
3. [Каментары Жана Ларына да псалмоў 101-150].
4. Спіс рэчаў цудоўных і незвычайных, як датычных Святога Пісання, так і іншых, у гэтым трэцім томе знойдзеных.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 38,3х24,5х6,9(53,5) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [11], 1-57, 55, 59-235, 240, 237-241, 222, 243-338, 341-344, 347-448, 499, 450-684, 285, 686-881, 482, 883, 488, 588, 886-894, 795, 896-956, 927-928, 959-968, 869, 670, 871, 972-986, [30] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку:)(2), с(4), А(6)-Z(6), Аа(6)-Ее(6), Ff(4), Gg(6)-Zz(6), Ааа(6)-Zzz(6), Аааа(6)-Pppp(6), Qqqq(4). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у дзве фарбы (на тытульным лісце).

Афармленне: выдавецкая марка “Onerata Renitor” на тытульным лісце, ініцыялы (50 адбіткаў з 27-мі дошак), застаўкі (11 адбіткаў з 5-ці дошак), канцоўкі (2 адбіткі з 1-й дошкі), наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Літары”. Пераплёт з кардону, абклеенага мармуровай паперай шэра-карычневых таноў, са скураным карашком і навугольнікамі цёмна-карычневага колеру (XIX ст.?); на карашку сляды ціснення фольгай (раслінныя віньеткі, тэкст: “JO. LORINI // IN // PSALMOS. // TO. III.”). Абрэз таніраваны, са слядамі чырвонай фарбы.

Знакі і надпісы. На тытульным лісце: “Własność // Kosciota // Łuczaj” (алоўкам сіняга колеру).

Захаванасць: адсутнічаюць сс. нн. у пачатку кнігі (спіс цытат з Бібліі і частка слоўніка яўрэйскіх слоў, колькасць невядомая), сс. 339-340, 345-346.

Гісторыя прадмета. Надпіс сведчыць аб прыналежнасці кнігі касцёлу ў в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобласці ў пач. XX ст., адкуль яна паступіла ў фонды НПГКМЗ 5.08.1971 г. (акт №7).

JOANNIS
LORINI,
SOCIETATIS
JESU,

COMMENTARIORUM IN LIBRUM
PSALMORUM

WT Tomus III.

Complectens quinquagenam tertiam & ultimam,

In quibus præter accuratam sensus literalis explanationem, varia-
rum tum editionum, tum lectionum collationem cum vulgata, quæ defenditur: Phra-
seon etiam Scripturæ atque vocabulorum disquisitionem; mystici omnis generis sensus, ex

Patribus, præcipuè Græcis Latinisque,
traduntur.

Novissima
EDITIO NOVISSIMA
ET CORRECTISSIMA.

Cum Indicibus locupletissimis locorum Sacra Scriptura, rerumq;
insigniorum.

Adhuc Hebræorum Græcorumque vocabulorum
series inferitur.

Lucy *Tomus III. Continuum*

MOGUNTIAE,

Sumptibus JOHANNIS DAVIDIS ZUNNERI

ANNO M DC LXXVIII.

Statut Wielkiego Xięstwa Litewskiego, naprzód za naiaśniejszego hospodara krola jegomości Zygmunta III w Krakowie w roku 1588, drugi raz w Wilnie w roku 1619 z pokazaniem zgody y różnice Statutow Koronnych y W. X. L. Trzeci raz za naiaśniejszego K. J. M. Władysława IV w Warszawie w roku 1648 z przydaniem konstytucyi od roku 1550 do 1647. Teraz zaś, czwarty raz, za szczęśliwie panującego, naiaśniejszego krola jegomości Jana Trzeciego z przyłożeniem pod artykuły, constitucyi seymowych od seymu roku 1550 aż do seymu roku 1690. Oboymu narodom służących (textu samego niwczym nie naruszając) drukowany. – W Wilnie [Vilnius]: w drukarni Akademiei Societatis IESU, **1693**.

Каментар. Тэкст на польскай мове.

Статут Вялікага Княства Літоўскага, першапачаткова ў часы найяснейшага гаспадара караля Жыгімонта III у Кракаве ў 1588 годзе, другі раз у Вільні ў 1619 годзе з паказаннем розніцы Статутаў Каронных і В[ялікага] К[няства] Л[ітоўскага]. Трэці раз ў часы найяснейшага Уладзіслава IV у Варшаве ў 1648 годзе з дадаткам канстытуцый з 1550 да 1647 года. Зараз жа, чацвёрты раз, у часы шчасліва пануючага найяснейшага караля Яна Трэцяга з дадаткам пад артыкулы канстытуцый соймавых ад сойму года 1550 аж да сойма года 1690, абодвум народам служачых (тэксту самога [статута] ні ў чым не парушаючы) друкаваны. – У Вільні: у друкарні Акадэміі Таварыства Ісуса, 1693.

Склад:

1. [Прывілей Яна Сабескага на перадрук Статута];
2. Прысвячэнне Казіміру Яну і Бенедыкту Паўлу Сапегам ад друкарні Віленскай езуіцкай акадэміі;
3. Прывілей Жыгімонта III;
4. Прысвячэнне Жыгімонту III ад Льва Сапегі;
5. Зварот Льва Сапегі да ўсіх станаў ВКЛ;
6. Парадак займання месцаў у Сенаце;
7. Кароткая дэкларацыя аб урадзе, уладзе і аб выключных правах некаторых сенатараў, якія варта ведаць;
8. Спіс раздзелаў Статута;
9. Спіс артыкулаў Статута;
10. [Статут Вялікага Княства Літоўскага]:
 - а. Раздзел 1. Аб персоне нашай гаспадарскай;
 - б. Раздзел 2. Аб абароне земскай;
 - с. Раздзел 3. Аб вольнасцях шляхецкіх і пашырэнні Вялікага Княства Літоўскага;

- d. Раздзел 4. Аб суддзях і судах.
 - e. Раздзел 5. Аб праве пасагу і аб вене;
 - f. Раздзел 6. Аб апеках;
 - g. Раздзел 7. Аб запісах і продажах;
 - h. Раздзел 8. Аб тэстаментах;
 - i. Раздзел 9. Аб падкаморых у паветах, аб правах на зямлю, аб граніцах і аб межах;
 - j. Раздзел 10. Аб пушчах, аб паляванні, аб дрэве бортным, аб азёрах і сенажацях;
 - k. Раздзел 11. Аб гвалтах, пабоях, галоўшчынах шляхецкіх;
 - l. Раздзел 12. Аб галоўшчынах і аб навязках людзей простых, і аб такіх людзях і чэлядзі, што ад паноў сваіх адыходзяць, таксама і аб слугах прыказных;
 - m. Раздзел 13. Аб грабяхах і аб навязках;
 - n. Раздзел 14. Аб крадзяжы ўсякага стану.
11. Да чытача ласкавага;
 12. Алфавітны паказальнік артыкулаў Статута;
 13. Алфавітны паказальнік некаторых канстытуцый, цытаваных пасля артыкулаў Статута;
 14. Трыбунал жыхарам Вялікага Княства Літоўскага на сойме Варшаўскім дадзены ў год 1571.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 30,7х20,5х7,7(40,5) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [42], 1-421, [1], 1-54, 1-10, [2], 1-30. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [2], В(2)-Е(2), А(4)-В(4), С(3), А(4)-Z(4), Аа(4)-Zz(4), Ааа(4)-Ddd(4), Еее(3), А(2)-N(2), О(1), А(2)-В(2), С(1), А(4)-D(4). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: гравюра “Герб Рэчы Паспалітай” на адвароце тытула, на тытульным лісце Трыбунала; ініцыялы (4 адбіткі з 4-х дошак), канцоўкі (15 адбіткаў з 6-ці дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Лілея”, “Літары”, “Дубы”, “Месяц”, “Рыбы”. Пераплёт з кардону, абцягнуты пергаменам жаўтаватага колеру (XVIII ст.?); абрэз таніраваны, са слядамі цёмна-сіняй фарбы.

Знакі і надпісы. На карашку: “STATUT. LIT. // WILNO. // 1693.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла ад гал. рэдактара БелСЭ Петрашкевіча А.Л. 24.05.1990г. (акт №59).

S T A T U T Y

**WIELKIEGO XIĘSTWA
LITEWSKIEGO,**

**Naprzód, za Náiásnieyszego Hospodara
KROLA IEGO MOSCI**

Z Y G M V N T A III.

w Krakowie w Roku 1588,

*Drugi raz w Wilnie, w Roku 1619, z pokazaniem zgody
y różnice Statutow Koronnych y W. X. L.*

**Trzeci raz, za Náiásnieyszego K. I. M.
WŁADYSŁAWA IV,**

w Warszawie, w Roku 1648, Z przydaniem Consti-
tucyi od Roku 1550, do 1647.

**Teraz zaś, Czwarty raz, za Szczęśliwie
Pánuiacego, Naiásnieyszego
KROLA IEGO MOSCI**

IANA TRZECIEGO

Zprzyłożeniem pod Artykuły, Constitucyi Seymo-
wych od Seymu Roku 1550. aż do Seymu Roku
1690. Oboygū Národom służących,
(Textu samego niwezym nie naruszając)

Drukowany,

w Wilnie, w Drukarni Akademiei Societatis IESV.

Roku Pańskiego 1693.

10. КП10-5981

Schmalzgrueber, Franz Xaver (Schmalzgrueber, Franciscus; 1663-1735).

Crimen fori ecclesiastici, seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V. Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, in quo praecipuae circa materiam hujus libri quinti quae tum in theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contra sentientium fundamentis, & horum solutionibus. Tomus I / P. Francisco Schmalzgrueber. – Ingolstadii [Ingolstadt]: typis Thomae Grafs, Typographi Academici, **1717**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Франц Ксав'ер Шмальцгрубер (1663-1735) – нямецкі езуіт, прафесар Інгальштадтскага ўніверсітэта, доктар тэалогіі і права.

Злачынствы [паводле] суда царкоўнага, або Дэкрэталіі Рыгора IX, вярхоўнага пантыфіка. Кніга 5. Кароткае тлумачэнне дзеля карысці навучэнцаў, у якім прыводзіцца важнейшае адносна тэмы гэтай кнігі пятай і ў тэорыі, і ва ўжыванні; тлумачацца цяжкасці з прывядзеннем супрацьлеглых асноўных палажэнняў і іх вырашэннем. Том 1. З дадаткам двух паказальнікаў: адзін з пералікам назваў (тытулаў, загаловаў) напачатку працы, другі - [з пералікам] рэчаў і выразаў (вартых запамінання) у канцы. – Інгальштадт: надрукавана Томам Графсам, друкаром акадэмічным, 1717.

Склад:

1. Частка I. Аб злачынствах супраць божага культа і ісціннай веры.
2. Частка II. Аб злачынствах супраць любові да бліжняга.

Апісанне прадмета. Фармат 4⁰. Памеры: 20,3х16,3х7,1(33,8) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [8], 1-488, 493-517, 552-577, 562, 579-794, [64] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: (4), A(4)-Z(4), Aa(4)-Zz(4), Aaa(4)-Zzz(4), Aaaa(4)-Zzzz(4), Aaaaa(4)-Hhhhh(4). Кустоды. Калантытулы.

Друк у дзве фарбы (на тытульным лісце).

Афармленне: ініцыял, канцоўкі (2 адбіткі з 1-й дошкі), наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт адсутнічае. Абрэз таніраваны, са слядамі чырвонай фарбы.

Знакі і надпісы. На шмукцтытуле: “№// 217” (карычневым алоўкам). На тытульным лісце: “№ 1728// 7 vol.” (простым алоўкам у верхнім левым вуглу); “Collegii Polocensis Societatis JESU 1741.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру ў цэнтры). На сс. 452 і 794: “Collegii Polocensis S[t]is JESU// 1741” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

Захаванасць: страчаны пераплёт.

Гісторыя прадмета. Надпісы звязваюць кнігу з Полацкім езуіцкім калегіумам. У фонды НПКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

N° 1720
7 Vol.
CRIMEN

FORI ECCLESIASTICI

*Collegij Palacensis SEU Societatis Studij Pal.
Decretalium Gregorij IX. Pont. Max.*

LIBER V.

Brevi Methodo ad discentium utilita-
tem Expositus,

In quo præcipuæ circa Materiam hujus
Libri Quinti, quæ tum in Theoria, tum in praxi occur-
runt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrâ sententiarum
fundamentis, & horum solutionibus.

TOMUS I.

AUTHORE

P. FRANCISCO
SCHMALZGRUEBER,

Soc: JESU, SS. Theologiæ, & SS. Canonum Doctore,
horumque in Alma, & Electorali Universitate Ingolstadiana
Professore Ordinario, & Primario.

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum,
& verborum notabilium in calce ejusdem.

Cum Privilegio Sacr. Cæsar. Majestatis, & Facultate Superiorum.

INGOLSTADII,

Sumptibus Joannis Andreæ de la Haye Bibliopolæ Academici.

Typis Thomæ Graß, Typographi Academi Anno 1717.

11. КПЗ-30

Ágreda, Maria de Jesu de (1602-1665).

Mistyczne miasto boskie, cud jego wszechmocności, y przepaść łaski. Historya boska y żywot Przenajświętszey Maryi Panny, matki Jezusa Chrystusa, królowy y pani naszej, naprawującej winę Ewy i jednającej łaskę, objawiona w tych ostatnich wiekach od teyże Pani, służebnicy swoiey, wielebney Maryi od Jezusa, xięni konwentu Niepokalanego Poczęcia w mieście Agredańskim [...] Pierwey z języków hiszpańskiego, francuskiego, włoskiego na łaciński przeniesiona, teraz na polski przetłumaczona y do druku podana, pracą y staraniem X. Stefana od S. Woyciecha [Staniewski] Scholarum piarum, rektora kollegium krakowskiego. Części trzy / Maria de Ágreda. – W Krakowie: w Drukarni Michała Cezarego, **1730**.

Каментар. Тэкст на польскай мове. Аўтар: Марыя з Агрэды (1602-1665) – іспанская каталіцкая манахіня, пісьменніца. Перакладчык: Стэфан Станеўскі (1672-1737) – піяр, рэктар Калегіума піяраў у Кракаве.

Містычны горад Божы, цуд яго ўсемагутнасці і бяздонне ласкі. Гісторыя божая і жыццё Найсвяцейшай Марыі Панны, маці Ісуса Хрыста, каралевы і пані нашай, той, што выправіла правіну Евы і замірыла ласкай, аб'яўленыя ў тых апошніх часах той жа Пані служыцы сваёй, прападобнай Марыі ад Ісуса, абатысы манастыра Беззаганнага Зачацця ў горадзе Агрэдзе [...] Першапачаткова з моў іспанскай, французскай, італьянскай на лацінскую перанесеная, зараз на польскую перакладзеная і да друку пададзеная працай і высылкамі Кс.Стэфана ад Св. Войцеха [Станеўскага] Ордэна піяраў, рэктара Калегіума Кракаўскага. У 3-х частках. – Кракаў: у друкарні Міхала Цэзарыя, 1730.

Склад:

1. Частка першая жыцця і таямніц наймагутнейшай Каралевы неба, што ўтрымлівае ў сабе [тое], што Бог найвышэйшы ў чыстым тым Стварэнні справіў, ад самага беззаганнага зачацця, аж да часу, у якім слова спрадвечнае ў Панскім Яе нутры і міласці, у першых пятнаццаці гадах Ёй засведчаныя, і крыху ласкі, што сама заслужыла.
2. Спіс раздзелаў другой часткі.
3. Прадмова да часткі другой гэтай дзіўнай гісторыі жыцця найсвятлейшай Маці Божай Марыі.
4. Частка другая дзіўнай гісторыі і жыцця Каралевы нябеснай, святлейшай Багародзіцы Панны Марыі, якая ўтрымлівае ў сабе таямніцы з'яўлення слова божлага ў яе жыцці, аж да апісання Узнясення Хрыста.
5. Спіс раздзелаў трэцяй часткі.

6. Прадмова да часткі трэцяй гэтай дзіўнай гісторыі жыцця найсвятлейшай Маці Божай Марыі.
7. Частка трэцяя дзіўнай гісторыі жыцця Каралевы анёльнай, якая завяршае тое, што [адбывалася] пасля Узнясення Хрыста аж да шчаслівага Панны Узнясення, якое Бог ажыццявіў.
8. Жыццяпіс Прападобнай Маці Марыі ад Ісуса [Марыі з Агрэды].

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 32,4x20,5x11,3(43,0) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: 1-205, [11], 1-262, 1-356, [7], 2-153, 254, 155-192, 319, 194-286, 1-101, [1]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку: A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Ccc(2), [6], A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Rrr(2), Sss(1), A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Zzz(2), Aaaa(2)-Rrrr(2), [3], A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Yyy(2), Zzz(1), A(2)-Z(2), Aa(2), [1]. Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыялы (9 адбіткаў з 8-мі дошак), застаўкі (9 адбіткаў з 4-х дошак), канцоўкі (7 адбіткаў з 4-х дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянімы знакамі “Pori”, літарамі “CH”. Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру; на карашку сляды блінтавага ціснення (тэкст “ZYWOT...”). Абрэз таніраваны, з чырвоным крапленнем.

Знакі і надпісы: адсутнічаюць.

Захаванасць: страчаны сс. нн. у пачатку кнігі (тытульны ліст, змест першай часткі; колькасць невядомая).

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла 5.08.1971 (акт №7) з касцёла в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобл.

CZĘŚC PIERWSZA.

Zywota y tajemnic Naymożniejszey Niebá Krolowy, zawierająca w sobie, co BOG Naywyższy w czystey tey Kreaturze sprawił, od samego Niepokalanego Poczęcia, aż do czasu, w którym Słowo Przedwieczne w Pánieńskich Jej wnętrznościach, y fawory w tych pierwszych piętnastu leciech Jęzże świadczone, y cokolwiek łaski Spólnic z nią pracując, samá pozyskała.

KSIEGA PIERWSZA. ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O dwójakim widzeniu osobliwym, daśy moiey z łaski Boskiej pokazanym, y o inszych wiadomościach, y tajemnicach skutecznie pobudzających do opuszczenia nysyjskich rzeczy, y do podniesienia ducha, y mieszkania moiego nad ziemię.

1. **W**iedziam przed tobą, y wielbię Cąg Krolu Naywyższy, iżśś z osobliwej łaski, y naywyższej Wielmożności twojej zakrył przedą Mędrcami, y Doktorami te wyśokie tajemnice, a mnieśś ie naypodleyfzey, y nayniegodniey Księcią twoiego, niewolnicy obławił, abyś łaską Wizehmocnym tego dzieła Sprawca, z podziwieniem być uznany tym iakimś, im podleyfzego, y słabszego zażywał instrumentu.

2. Pan ten Naywyższy (po długim uporze, którym wyżey námięnda, po wielu boskich niezwyčajnych, y uśławicznej zwłocz, z opuszczenia nysyjskiego pobudzający, żem przysyrzała niezmiernie to cudownych rzeczy morze, ná których się nie bez ślachu niebezpieczeństwa opużzam) sprawił we mnie, żem doznała mocy miśłakney jego potężney, miśłey, skuteczney y słodkiej, y światłey, kożey rozum obławnia, woły rehellizantkę náwraca, upokarzając, dyrygując, rozporządzając,

y do siebie wzywając cásey Rzeczypospolitey, zmysłów wewnątrznych, y powierzchnowych, y wizerko stworzenie stosując do upodobania, y woli Boszey, żeby niezregulney chwały jego, y czci we wizerkim rzukała. W tey tedy dyspozycji postanowiona, słyżalaśm głos BOGA Wizehmogącego, wzywającego mię, y wielkym gwałtem za sobą ciągnącego, wynosząc od ziemi mieszkanie moje, umacniając mię przedwko Łwom, którzy zgłodnieli ryczeć, żeby byli oddaliłi duszę moję od dobra, które przy poznaniu wielkich tajemnic w tym Przybytku, y w Świętym BOGA Mieście zśwattych, uśławowane mi było; wybawiając z bram uśłow, do których wejśćśś oni mnie pobudzali, zaśłóćśś śmiertci, y zguby otoczona, y opalana, pożarem śłodony y Babilonu tego, w którym mleżkamy, przymusić uśłowali, żebyśm za tego powabem oślep poizła, y chwyciła się anikomey zmysłów rośłozoy, którą mi prezentowali, y obłudnie z zdradą farbowali. Przecię jednak z tych wizerkowych uśłow, które nogom moim zaśławiali, wyrwał mię BOG Naywyższy, podnosząc du-

12. КП10-5971

Sapieha, Jan Fryderyk (1680-1751).

Adnotationes Historicae De Origine, Antiquitate, Excellentia, Heroici ac Celeberrimi in Regno Poloniae Ordinis Equitum Aquilae Albae / Joanne Friderico S.R.I. Comite in Koderi Sapieha. – Coloniae: apud Adamum Cholinum [Warszawa: w drukarni S.J.], 1730.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Ян Фрыдэрык Сапега (1680-1751) – дзяржаўны дзеяч Рэчы Паспалітай, вялікі канцлер літоўскі, пісьменнік.

Гістарычныя нататкі аб паходжанні, старажытнасці, высакароднасці гераічнага і надта слаўнага ў Каралеўстве Польскім Ордэна кавалераў Белага Арла. – [Тытульны ліст падае месцам друку Кёльн, аднак насамрэч кніга была выдадзена ў Варшаве, у друкарні езуіцкага калегіума], 1730.

Склад:

1. [Верш] У гонар гераічнай славы Белага Арла;
2. Прысвячэнне Аўгусту II;
3. Папярэдняя размова аб кавалерах [ордэнаў];
4. Аўтары, працытаваныя ў гэтым творы;
5. Спіс глаў гэтага твора;
6. Глава I. Аб ордэнах гераічных агулам;
7. Глава II. Аб кавалерах ордэнаў розных ступеняў;
8. Глава III. Аб паходжанні польскага Ордэна Белага арла;
9. Глава IV. Аб старадаўнасці ўжытку ў Польшчы Ордэна Белага арла;
10. Глава V. Аб новым устанаўленні польскага Ордэна Белага арла;
11. Глава VI. Ордэн Белага Арла пад назвай *Baltheum militare* (або пояс гонару), заслужаны некаторымі асобамі;
12. Глава VII. Сабраныя найлепшыя якасці ордэна польскага з тых, якімі святлейшыя асобы аб'яднаныя, і памножаныя гістарычнай славай кавалера [ордэна?];
13. Глава VIII. Аб кавалерах, пасвечаных на плошчы Кракаўскай каралём польскім у день, наступны пасля каранацыі;
14. Глава IX. Аб паўторнай ўхвале польскага Ордэна Белага арла;
15. Глава X. Аб паўторным ўзнаўленні ўнутры і за межамі Польшчы слаўнага Ордэна Белага арла вялікім і моцным Аўгустам II, каралём польскім;
16. Глава XI. Пералічаныя кавалеры [ордэна] жывучыя і памерлыя, унутры і за межамі Каралеўства Польскага;
17. Каротка азначаны вянок вядомых у хрысціянскім свеце гераічных ордэнаў, як у цяперашні час квітнеючых, так і даўней;

18. Пералік ордэнаў вайсковых;
19. Выпраўленыя памылкі.

Апісанне прадмета. Фармат 4⁰. Памеры: 20,5х16,2х3,5(34,0) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [63], 2-42, [2], 43-48, [2], 49-56, [2], 57-64, [2], 65-126, [2], 127-128, [2], 129-164, [2], 165-166, [2], 167-174, [2], 175-222, [2], 223-346, [16]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: а(4)-g(4), h(3), A(4)-Z(4), Aa(4)-Tt(4), Uu(10). Кустоды. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыялы (4 адбіткі з 3-х дошак), застаўкі (2 адбіткі з 1-й дошкі), канцоўкі (2 адбіткі з 1-й дошкі).

Гравюры (аўтар – Jan Surmacki):

1. С. 43. Лех І, князь польскі і аўтар выдатнага ордэна Белага Арла;
2. С. 48. Скульптурная выява прастола князя і караля польскага;
3. С. 56. Пшэмыслаў II, кароль польскі, князь паморскі, стваральнік старажытнага папярэдніка Ордэна;
4. С. 64. Уладзіслаў Лакетак, кароль польскі, які ўсталяваў Ордэн Белага арла;
5. С. 126. Уладзіслаў IV, кароль польскі, вялікі князь літоўскі, рускі, прускі, мазавецкі, жамойцкі, лівонскі, гэтак жа кароль шведскі, гоцкі, вендскі і г.д.;
6. С. 128. Ланцуг, або павязь кавалера [...] Ордэна Белага арла, Уладзіславам IV, каралём польскім, усталяваны;
7. С.164. Сапраўдны эскіз крыжа [Ордэна], на стужцы блакітнай падвешанага;
8. С. 166. Сапраўдны эскіз зоркі на грудзях, якую носіць кавалер;
9. С. 174. Сучасны кавалер польскага Ордэна Белага арла;
10. С. 222. Эскізы разнастайных падвесак зараз існуючых ордэнаў.

Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Дзева Марыя”, “Збан”, “Лебедзь”, “Крыж”. Пераплёт з кардону, абклеенага паперай карычневага колеру (XIX ст.?). Карашок страчаны. Абрэз таніраваны, з цёмна-сінім крапленнем.

Знакі і надпісы. На пярэднім форзацы: “№34.” (алоўкам сіняга колеру), “А – 52.” (чарнілам чорнага колеру), “Д 1/7” (чарнілам чорнага колеру).

Захаванасць: страчаны карашок, апошні ліст сшытка h (нн).

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-

Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

ADNOTATIONES HISTORICÆ

De
ORIGINE, ANTIQVITATE, EXCELLENTIA,
HEROICI AC CELEBERRIMI
IN REGNO POLONIÆ ORDINIS
EQUITUM AQUILÆ ALBÆ.

Per

Sacram Regiam Majestatem Orthodoxam

AUGUSTUM II.

è diversis revolutionibus

VINDICATI

nec non

CIRCA INITIA PRÆSENTIS SÆCULI
ad amplissimū præcipui Honoris splendorem
intra & extra Regnum

SUBLIMATI

AUTHORE

JOANNE FRIDERICO S. R. I. Comite in Kodě SAPIE-
HA Castellano Trocensi, Prescō cum Jurisdictione Palatina-
tis Breslensis, Mareſchalco Supremi Tribunalis Magni Duca-
tus Litvania, ejusdem Ordinis Equite.

accessit COROLLARIUM celebriores in Christianitate Ordines
nunc vel olim florentes succinctè enumerans.

COLONIÆ apud Adamum Gholinum. 1730.

Wielowiejski (Wielewieyski), Stefan (1651-1721).

Nowe Żywoty Świętych, Dotąd Polskim ięzykiem nie wydane. Cudownego w Świętych swoich Boga Sławiące. Dziwnemi dźełami, cnot rozmaitych przykładami y pobożnemi Rewolucyami Pełne / Przez W.X. Stefana Wielewieyskiego. — Kalisz: w Drukarni Collegium Soc: Jesu, **1735-1739**.

Каментар. Тэкст на польскай мове. Аўтар: Стэфан Велявейскі (Велавейскі, 1651-1721) – польскі пісьменнік, сябра Таварыства Ісуса.

Новыя жыццяпісы святых, дагэтуль польскай мовай не друкаваныя. Цудоўнага у святасці сваёй Бога ўслаўляючыя. Дзіўнымі ўчынкамі, цнот разнастайных прыкладамі і рэвалюцыямі пабожнымі поўныя. — Каліш: у друкарні Калегіума Таварыства Ісуса, 1735-1739.

Для тых, хто прагне да святых датычэння, ніколі ў чытанні не насычаемага задавальнення душ хрысціянскіх; на кожны дзень цягам цэлага года. Выбранае з паважаных аўтараў.

Склад. Апісанне прадмета.

Частка 1:

1. Апрабацыя Стэфана Шчанецкага.
2. Спіс тэм, якія ў Новых жыццяпісах святых закранаюцца.
3. Частка 1: утрымлівае жыцці святых для чытання ў студзені – сакавіку.
4. Пералік святых з часткі 1.
5. Пералік тэм асаблівых, з жыццяпісаў святых нанова выдадзеных [Прадметны паказальнік].

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [13], 2-44, 69-319, [7]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [1], (a)(2)–(b)(2), [1], A(2)–L(2), S(2)–Z(2), Aa(2)–Zz(2), Aaa(2)–Zzz(2), Aaaa(2)–Hhhh(2), liii(1), ()(2). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Афарменне: ініцыял; канцоўкі (4 адбіткі з 4-х дошак); наборны арнамент. На тытульным лісце гравюра – эмблема Таварыства Ісуса.

Частка 2:

1. Апрабацыя Стэфана Шчанецкага.
2. Частка 2: утрымлівае жыцці святых для чытання ў красавіку–чэрвені.
3. Пералік святых з часткі 2.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [3], 2-226, 229-309, 400, 311-324 [4] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі

Ў цэнтры: [1], A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Hhh(2), Iii(1), Kkk(2)-Zzz(2), Aaaa(2)-Kkkk(2). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Афарменне: ініцыял; застаўка; канцоўкі (3 адбіткі з 2-х дошак); наборны арнамент. На тытульным лісце гравюра – эмблема Таварыства Ісуса.

Частка 3:

1. Апрабацыя Стэфана Шчанецкага.
2. Частка 3: утрымлівае жыцці святых для чытання ў ліпені – верасні.
3. Пералік святых з часткі 3.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [3], 2-101, 201, 103-139, 146, 141-217, 216, 219-229, [2] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [1], A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Kkk(2). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Афарменне: ініцыял; застаўка; канцоўкі (3 адбіткі з 1-й дошкі); наборны арнамент. На тытульным лісце гравюра – эмблема Таварыства Ісуса.

Частка 4:

1. Апрабацыя Стэфана Шчанецкага.
2. Частка 4: утрымлівае жыцці святых для чытання ў кастрычніку – снежні.
3. Пералік святых з часткі 4.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [3], 2-199, 220, 201-238 [2] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [1], A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Mmm(2). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Афарменне: ініцыял; застаўкі (2 адбіткі з 2-х дошак); канцоўкі (3 адбіткі з 2-х дошак); наборны арнамент. На тытульным лісце гравюра – эмблема Таварыства Ісуса.

Фармат 2⁰. Памеры: 31,2x21,4x9,8(45,0) см.

Двухколernes друк.

Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі (невывразныя). Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру, з блінтавым цісненнем на карашку (вінеты расліннага характару, тэкст: “ZYWOTY // SWIĘTYCH // X // WILEWIEYSKIEGO”) (XIX ст.?).

Знакі і надпісы. На тытульным лісце:

- на прыклееным аркушы паперы надпіс чарнілам цёмна-карычневага колеру: “Ex libris Adam // Rakowski [...] dono // W.A.R. Dei [...]// wski Praep. Łuczajck [is]”;
- надпіс чарнілам: “Ex libris // Łuczay”;
- надпіс алоўкам сіняга колеру: “Wł [...] // Kość. // Łuczaj”.

Захаванасць: страчаны с. 45-68 часткі 1, с. 227-228 часткі 2.

Гісторыя прадмета. З экслібрыса на тытульным лісце зразумела, што кніга была падараваная пробашчу Лучайскага касцёла (прозвішча нечытальнае) Адамам Ракоўскім, сябрам Ордэна езуітаў, які ў 1768-69 гг. знаходзіўся ў Лучаі ў складзе езуіцкай місіі. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла 5.08.1971 (акт №7) з касцёла в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобл.

N O W E Z Y W O T Y S W I Ę T Y C H,

Dotad Polkim ięzykiem niewydane.
Godownego w Świętych swoich BOGA

S Ł A W I Ą C E.

*Dziwami dziełami, i miłymi przykładami
i pobudkami Rewolucyjami*

P E Ł N E.

Dla pragnących, Świętych obcowania, y nienasycone-
go nigdy w czytaniu ukontentowania
duż Chrześcijańskich;

Na każdy dzień przez cały Rok.
Wybrane z poważnych Piśmizow.

Przez

W.X. STEFANA WIELEWIEYSKIEGO Soc. JESU

A po śmierci jego

W Y D A N E. C Z E S C I.

*Z dozwoleniem Starżych.
Roku Pańskiego 1735.*

W KALISZU, w Drukarni Collegijni Soc. JESU.

14. КП7-3797

Aler, Paul (1656-1727).

Gradus ad Parnassum, sive Novus Synonymorum, Epithetorum, et Phrasium Poeticarum Thesaurus, Elegantias Ravisii textoris Poeticas, Parnassum Poeticum, Thesaurum Virgilii, Smetium, Januam Musarum, aliosque id genus libros, ad Poesin necessaries, complectens / a P. Paulo Aler. – Lipsiae [Leipzig]: Apud Michaellem Blochbergerum, **1738**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Пауль Алер (1656-1727) – нямецкі пісьменнік і педагог, сябра Таварыства Ісуса.

Прыступка да Парнаса, альбо новая скарбніца сінонімаў, эпітэтаў і паэтычных выразаў, што ўтрымлівае вытанчаныя вершы Равізія Тэкстара, Парнаса паэтычнага, скарбы Вергілія, [Генрыха] Смета, [...] , а таксама кнігі таго ж жанру, што для [вывучэння] паэтычнага майстэрства неабходныя. – Лейпцыг: праз Міхаэля Блохбергера, 1738.

У якой у кожным складзе ў гэтых выразях, як утвораных ад назоўнікаў, так і ад дзеясловаў, прастаўлены паказальнікі сілы, разам з пацверджаннямі паэтаў, якія прыкладам засведчылі сілу кожнага націску.

З дадаткам таго з гісторыі, літаратурных твораў і геаграфіі, што з паэтычным мастацтвам звязана.

Уключаючы шматлікія апісанні і параўнанні, вылучаныя з найлепшых паэтычных твораў.

Праца бездакорная і самым старанным чынам вытанчаная і апрацаваная; пашыраная дададзеным упершыню нямецкім слоўнікам.

Зараз жа зноў дапоўненая разнастайнымі паэтычнымі даследаваннямі.

З дадаткам [прыкладаў] паэтычнага выкарыстання дзеля лёгкасці і зручнасці ў карыстанні навучэнцамі, у кароткі тэрмін сабраных а[йцом] Паулем Алерам, Т[аварыства] І[суса], [...] доктарам тэалогіі і рэгентам гімназіі кароннай у Кёльне.

Выданне новае.

З выключнага дазволу [наймагутнага] караля польскага і курфюрста саксонскага.

Склад:

1. Да чытача. Аб выкарыстанні і каштоўнасці [гэтай] працы.
2. Кароткі трактат аб вершаванай манеры і яе сутнасці.

3. Паэтычная справа, альбо метада стварэння вершаў майстэрскіх і вытанчаных, айцом Паўлем Алерам апісаны і ў кароткім пераказе ім жа пададзены.
4. Глава 1. Назіранні аб вершы ў цэлым, зробленыя Ціронам.
5. Глава 2. Назіранні аб вершы ў цэлым, зробленыя [пазнейшымі аўтарамі?].
6. Глава 3. Прызнаныя правілы, адзначаныя самымі годнымі.
7. Глава 4. Назіранні аб вершы ў прыватнасці, у першую чаргу, аб вершы элегічным.
8. Глава 5. Гэткія ж назіранні адносна верша эпічнага.
9. Глава 6. Назіранні наконт вершаў Гарацыя.
10. Глава 7. Назіранні наконт вершаў ямбічных.
11. Глава 8. Назіранні наконт вершаў, складзеных з анапестаў і трахеяў.
12. Глава 9. Аб [сутнасці] эпітэтаў.
13. Глава 10. Аб выкарыстанні эпітэтаў.
14. Глава 11. Спосаб стварэння вершаў простых і вытанчаных.
15. Глава 12. Спосаб стварэння вершаў элегічных.
16. Глава 13. Тут жа і спосаб адносна тэм больш складаных.
17. Глава 14. Паказаны спосаб стварэння прыгожага дыстыха.
18. Прыступка да Парнаса, альбо новая скарбніца сінонімаў, эпітэтаў і паэтычных выразаў. [Тэкст слоўніка].

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 18,0х12,0х6,7(22,3) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, уверсе ў цэнтры ці знешнім вуглу: [8], 1-48, [1], 2-739, 407, 741-752, 761-768 (памылкі ў пагінацыі, без страты тэкста). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры:)((4), a(8)-c(8), A(8)-Z(8), Aa(8)-Zz(8), Aaa(8), Bbb(4). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыял, застаўка, канцоўкі (2 адбіткі з 2-х дошак), наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру са слядамі блінтавога ціснення на карашку (віньеты расліннага характару) (XIX ст.?).

Знакі і надпісы. На шмуцтытуле: “Z biblioteki \\ L.X. Jana Wojdaha” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла 24.12.1987 (акт №2, закупка) ад Голева А.В., жыхара г. Даўгаўпілс.

GRADUS
AD
PARNASSUM,
SIVE NOVUS
SYNONYMORUM,
EPITHETORUM,
ET PHRASIVM POETICARVM
THESAURVS,

ELEGANTIAS RAVISHII TEXTORIS POETICAS,
Parnassum poeticum, Thesaurum Virgilii, Smerisium, Januam
Mularum, aliosque id genus libros, ad Poësin
necessarios, complectens.

IN QVO SINGVLIS ETIAM PHRASIVM SYLLABIS,
*ac Nominiũ & Verborum incrementis, appositæ sunt Notæ quan-
titatis Indices, una cum Poetarum testimoniis, quorum autori-
tate singularum vocum quantitas comprobatur.*

Accedunt, quæ ex Historia, Fabula & Geographia ad
Poëticam Artem conferunt.

INSERUNTUR DESCRIPTIONES, ET COMPARATIO-
nes plurimæ, ex optimis Poëtis excerptæ.

Opus emendatissimum, politiori elegantia excultissimum, & Ger-
manico ad quodvis vocabulum initiale addito auctum,

Nunc denuo variis ad Poësin spectantibus locupletatum.

Addito praxis Poëticæ ad facilem, & perutilem studiose juven-
tutis usum conscriptæ compendio,

a P. PAULO ALER. Societatis JESU, S. Tb. Doct.
& Gymnasii Trium Coronarum Regente Colonia.

EDITIO NOVA

Prioribus multo correctior & emendatior.

Cum Privilegio Pot. Reg. Polon. & Elector. Saxon.

LIPSIÆ.

Apud MICHAELEM BLOCHBERGERVM.
MDCCXXXVIII.

15. КП 7-3740

Cicero, Marcus Tullius (106 BC – 43 BC).

M. Tullii Ciceronis Epistolarum ad Diversos (Familiares Vulgo Vocant) Libri XVI. Recensuit Novis Argumentis, Quae Commentariorum Loco Esse Possunt, Suisque Critico-Antiquariis Observationibus Illustravit Joh. Nic. Funccius Marburgensis. / Marcus Tullius Cicero. – Marburgi Cattorum [Marburg]: Literis et Sumptibus P.C. Mulleri, **1739**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Марк Тулій Цыцэрон (106 г. да н.э. – 43 г. да н.э.) – старажытнарымскі прамоўца, філосаф, палітык. Аўтар каментарыяў: Іаган Мікалай Функ (1693-1777) – нямецкі філолаг, прафесар красамоўства Універсітэта ў Рынцэльне.

Марка Тулія Цыцэрона лісты да розных (сяброў, чытаных публічна) у 16 кнігах. Пералічвае новыя доказы, існуючыя заўвагі і тэзісы (да тэзісаў); ілюструе ўласнымі крытычна-рэтраспектыўнымі назіраннямі Іаган Мікалай Функ Марбургскі. – Марбург: працай і коштам [Р.С.] Мюлера, 1739.

Склад:

1. Дэдыкацыя;
2. Прадмова да чытача;
3. Пералік консулаў рымскіх па гадах падчас жыцця Цыцэрона;
4. Вытрымкі з жыццяпісу Цыцэрона.
5. Кніга 1. Лісты да Лентула;
6. Кніга 2. Лісты да Курыйёна і інш.;
7. Кніга 3. Лісты да сяброў;
8. Кніга 4. Лісты да Сульпіцыя;
9. Кніга 5. Лісты да Метэла і інш.;
10. Кніга 6. Лісты да розных [людзей];
11. Кніга 7. Лісты да Марыя, Трэбацыя і інш.;
12. Кніга 8. М[арка] Цэлія [Руфа] лісты да Цыцэрона;
13. Кніга 9. Лісты да Варрона;
14. Кніга 10. Лісты да Планка і інш.;
15. Кніга 11. Лісты да Брута (і ад таго да Цыцэрона);
16. Кніга 12. Лісты да Касія і інш.;
17. Кніга 13. Лісты да Мемія і інш.;
18. Кніга 14. Лісты да Тэрэнцыя;
19. Кніга 15. Лісты да консулаў і інш.;
20. Кніга 16. Лісты да Цірона;
21. Пералік лістоў;
22. Рымскі каляндар;

23. Імяны паказальнік;
24. Прадметны паказальнік.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 18,6х11,4х6,7(22,4) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [15], 1-8, [6], 1-500, [2], 503-944, [42]. Сігнатуры знакавыя і літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: (2),):(8), *(5), A(8)-Z(8), Aa(8)-Zz(8), Aaa(8)-Nnn(8), (3), Ooo(8)-Ppp(8), (2). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у дзве фарбы на тытульным лісце.

Афармленне: ініцыялы (2 адбіткі з 2-х дошак), застаўка, канцоўка, наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вядзеных знакаў. Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру, са слядамі ціснення фольгай (раслінны арнамент) (XIX ст.?). Абрэз таніраваны, чырвоны.

Знакі і надпісы.

На с. 1нн.: “Nulla res carius est emptā, quamq // praecibus emptā est.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру); “XIV // 180.” (чарнілам чорнага колеру).

На с. 2нн.: “Лісевича [?] // [?]”.

На с. 3нн. зверху ўніз:

“Цѣна 30 рублей [выпраўлена: 60 копѣекъ]” (чарнілам карычневага колеру);

“Pertinet ad numerum librorum // Athanasii Lisewycz” (чарнілам цёмна-карычневага колеру);

“Ex libris Petri Lukianowicz” (закрэслена, чарнілам цёмна-карычневага колеру);

“delatae ad manus ipsius anno 1753 Die octombris 8” (чарнілам цёмна-карычневага колеру);

“[нечытэльна; 5 радкоў; лацінская мова?]” (чарнілам карычневага колеру).

На шмуцтытуле: “№4-й Pauli Leontowicz.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

На с. 38нн. (у канцы): “Phrases ... [нечытэльна; 4 радкі] // Statutum habeo ide certo credo | Memoria // alicujus cu summa benevolentia tenere.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

На с. 42нн.: “1784 // 1739 // ==45” (чарнілам цёмна-карычневага колеру); “1878 // 1753 // 125” (простым алоўкам).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. Надпісы ў кнізе падаюць імёны яе ранейшых уладальнікаў: Афанасій Лісевіч, Пётр Лук'яновіч, Павел Леантовіч. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла 23.11.1987 г. (акт №225, закупка) ад Голева А.В., жыхара г. Даўгаўпілс.

M. TVLLII CICERONIS
EPISTOLARVM
AD DIVERSOS
(FAMILIARES VVLGO VOCANT)
LIBRI XVI.

RECENSUIT
NOVIS ARGVMENTIS,
QVAE
COMMENTARIORVM LOCO
ESSE POSSVNT,
SVISQVE CRITICO-ANTIQVARIIS
OBSERVATIONIBVS
ILLVSTRAVIT

JOH. NIC. FVNCCIUS
MARBVRGENSIS.

MARBVRGI CATTORVM
LITERIS ET SYMTIBVS P. C. MVLLERI.
cld lcccxxxix.

Zalaszowski, Mikołaj (1631-1703).

Jus Regni Poloniae, ex statutis et constitutionibus ejusdem Regni & M.D.L. collectum. Et Additionibus ex Jure Civili, Romano, Canonico, Saxonico: necnon, ex constitutionibus provincialibus gnesnensibus, auctum, historijsq` illustratum. In quatuor libros et duos tomos. T.1. / A Nicolao Zalaszowski. – In lucem publicam editum. Posnaniae, 1699. Reimpressum. – Varsaviae [Warszawa]: Typis S.R.M Collegij Societatis JESU, **1741**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Мікалай Залашоўскі (1631-1703) – польскі правазнаўца, дзеяч каталіцкай царквы, прафесар Акадэміі Кракаўскай, архідыякан Познаньскі.

Права дзяржавы польскай, са статутаў і канстытуцый гэтай дзяржавы і ВКЛ сабранае; і пашыранае даданнем права грамадзянскага, рымскага, кананічнага, саксонскага, а таксама канстытуцый правінцыйных гнесненскіх; асвечанае гісторыяй. На чатыры кнігі і два тамы падзеленае.

Дзеся асветы народнай выдадзенае ў Познані ў 1699 годзе. Перадрукаванае ў Варшаве ў друкарні калегіума езуітаў у 1741 годзе.

[Том 1].

Склад:

1. Аб паходжанні паняцця “права”.
2. Аб падзеле права.
3. Аб паходжанні права польскага.
4. Аб польскім пісаным праве.
5. Аб польскім няпісаным праве, або звычайным.
6. Аб рэлігіі.
7. Аб міжкаралеўі.
8. Аб судах галоўных.
9. Аб выбарах манарха.
10. Аб каранацыі манарха.
11. Аб асобе манарха.
12. Аб асобе і гонары каралевы.
13. Аб найсвятлейшых каралеўскіх нашчадках.
14. Аб маёмасці каралеўскага прастола.
15. Аб маёмасці членаў каралеўскай сям’і.
16. Аб люстрацыі, або рэвізіі каралеўскай маёмасці.
17. Аб кварце і каралеўскай маёмасці.
18. Аб сенатарскім саслоўі.

19. Аб арцыбіскупе Гнезненскім.
20. Аб арцыбіскупе Львоўскім.
21. Аб біскупе Кракаўскім.
22. Аб біскупе Улацлавакскім.
23. Аб біскупстве Віленскім.
24. Аб біскупстве Познаньскім.
25. Аб біскупстве Плоцкім.
26. Аб біскупстве Вармінскім.
27. Аб біскупстве Луцкім, Пшэмысльскім і Жамойцкім.
28. Аб біскупстве Хэлмінскім.
29. Аб біскупстве Хэлмінскім.
30. Аб біскупстве Кіеўскім і Камянецкім.
31. Аб біскупстве Вендэнскім і Смаленскім.
32. Аб пасадзе кардынала.
33. Аб сенатарах свецкіх.
34. Аб урадніках парадку сенатарскага.
35. А несумяшчальнасцях.
36. Аб трэцім саслоўі рэспублікі.
37. Аб соймах вальных і соймаках, якія ім папярэднічаюць.
38. Аб паспалітым рушанні.
39. Аб абацтвах і абатах, або абавязковых кіраўніках.
40. Аб званнях і каноніках храмаў кафедральных Каралеўства Польскага.
41. [Дадатак I. Дамова ў Велау 1657 года].
42. [Дадатак II. Аліўскі мір 1660 года].
43. Спіс рэчаў, якія ў томе I кнігі I утрымліваюцца.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 32,8x20,6x5,9(44,3) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [9], 2-75, 67, 77-132, 132, 133-325, 256, 327-363, 643, 365-445, 644, 447, 449, 448, 450-461, 463, 463-511, 552-669, [2] (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: (a)(2), (b), A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Zzz(2), Aaaa(2)-Zzzz(2), Aaaaa(2)-Zzzzz(2), Aaaaaa(2)-Nnnnnn(2), Aaaaaaa(2)-Zzzzzzz(2), Aaaaaaaa(2)-Gggggggg(2). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыялы (4 адбіткі з 4-х дошак), застаўкі (3 адбіткі з 2-х дошак), канцоўкі (2 адбіткі з 2-х дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Збан”, “Арол”, “Літары”. Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру (XVIII ст.?); на карашку сляды блінтавога ціснення (раслінны арнамент, тэкст: “JUS // REGNI // POLONIAE // TOMUS I”).

Знакі і надпісы. На пярэднім форзацы: “Wł. Kościół[...] // Łuczajskieg // 1907” (алоўкам фіялетавага колеру).

Захаванасць: страчаны сс. 512-551.

Гісторыя прадмета. Надпіс сведчыць аб прыналежнасці кнігі касцёлу ў в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобласці ў пач. XX ст., адкуль яна паступіла ў фонды НПГКМЗ 5.08.1971 г. (акт №7).

J U S
REGNI POLONIÆ.

EX
STATUTIS ET CONSTITUTIONIBUS
EJUSDEM REGNI & M. D. L.
COLLECTUM.

ET
Additionibus ex Jure Civili, Romano,
Canonico, Saxonico:
necnon, ex Constitutionibus Provincialibus Gnesnensibus,
actum, historijsq; illustratum.

IN QUATUOR LIBROS
ET DUOS TOMOS

D I S T I N C T U M

A
NICOLAO ZALASZOWSKI U. J. D.

& quondam in Universitate Cracoviensi Actuali Professore
Archidiacono Pofnaniensi,

In lucem publicam

E D I T U M.

POSNANIE Anno Domini 1699.

R E I M P R E S S U M

V A R S A V I Æ

Typis S. R. M. Collegij Societatis JESU, Anno Domini 1741.

17. КП10-5977

Rollin, Charles (1661-1741).

Dzieiopsis starożytny Egipcyanów, Kartainców, Assyryczyków, Babilonców, Medów, Persów, Macedończyków y Greków. T.1. / Przez Rollina. – W Lublinie: w drukarni Collegium Soc. Jesu, **1743**.

Каментар. Кніга на польскай мове. Аўтар: Шарль Ралін (1661-1741) – французскі гісторык і педагог. Перакладчык з французскай на польскую мову: Юзаф Аляксандр Ябланоўскі (Jabłonowski, Józef Aleksander, 1711-1777) – дзяржаўны дзеяч Рэчы Паспалітай, гісторык, бібліёграф, мецэнат мастацтва.

Старажытная гісторыя егіпцянаў, карфагенцаў, асірыйцаў, вавілянянаў, мідзійцаў, персаў, македонцаў і грэкаў. Дзеля славы Божай, а сынам Айчыны на карысць. Ралінам, рэктарам школ парыжскіх, выкладчыкам красамоўства ў Калегіуме Каралеўскім і Калегіі Каралеўскай Акадэміі надпісаў і вольных навук, французскай мовай напісана. А Юзафам Аляксандрам [...] Ябланоўскім [...] дзяржаўцам і ратмістрам войск каронных на родную мову перакладзена. Том 1. – Люблін: у друкарні Калегіума Таварыства Ісуса, 1743.

Склад:

1. Дэдыкацыя.
2. Лісты аўтара.
3. Прадмова: 1. Карысць гісторыі свецкай. Галоўным чынам звяртаецца ўвага на рэлігію і абавязак у адносінах да Бога. 2. Асобы заўвагі да гэтай кнігі. 3. Старажытная гісторыя егіпцянаў, карфагенцаў, асірыйцаў, вавілянянаў, мідзійцаў, персаў, македонцаў і грэкаў. Пачатак, станаўленне і ўзнікненне дзяржаў розных.
4. Кніга першая. Старажытная гісторыя егіпцянаў. Падзеленая на тры часткі. У першай змешчана кароткае апісанне розных земляў Егіпта і што там асаблівага знаходзіцца. У другой – аб законах і веры егіпцянаў. Пад канец у трэцяй – гісторыя фараонаў егіпецкіх.
5. Кніга другая. Гісторыя карфагенцаў. Падзеленая на дзве часткі, што распавядаюць пра карфагенцаў. У першай тлумачыцца, што трэба разумець аб звычаях гэтага народа, аб характары яго, аб кіраванні, аб рэлігіі, моцы і багацці. У другой каротка апісаны спосаб, якім Карфаген падываўся і рос, узгадваючы войны, якімі праславіўся.

Апісанне прадмета. Фармат 4⁰. Памеры: 18,0х14,8х4,3(33,2) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [14], 1-607, 680, 609-652 (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: а[3], б[4], А[4]-Z[4], Аа[4]-Zz[4], Ааа[4]-Zzz[4], Аааа[4]-Iiii[4], Kkkk[2]. Кустоды. Друкаваныя маргіналіі.

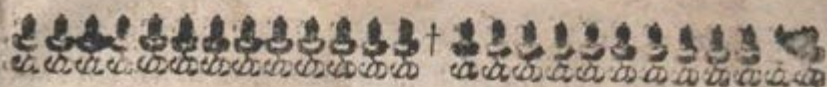
Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўка, ініцыял, канцоўкі (6 адбіткаў з 5-ці дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву, без вадзяных знакаў. Пераплёт з кардону, абклеены мармуровай паперай, карашок абцягнуты матэрыялам, імітуючым скуру (XIX ст.?). Абрэз таніраваны, са слядамі сіняй фарбы.

Знакі і надпісы. На с.361, 515 – надпіс чарнілам карычневага колеру (неразборліва). На пярэднім форзацы надпісы: “Изъ библ. Л. Смоленскаго, // отд: I, № 68// I, B, II” (чарнілам цёмна-карычневага колеру); “О.// Schizmie Greckiej” (чарнілам карычневага колеру); “Rollin Charles// Historya starodawna” (простым алоўкам).

Захаванасць: страчаны тытульны ліст, сс. 653-656.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

JASNE WIELMOŻNYM z Wielkich HRABIOW
ZAPRZANCOW na Pieškowej Skale, Zyweu, y Świę-
tego Państwa Rzyskiego HRABIOM

W I E Ł O P O L S K I M,
KAROŁOWI na Mirowie Margrabi, CONZADZI
na Pinczowie Ordynatowi MYSZKOWSKIEMU,
na Xiążu v Kozubowie Dziedzicowi; Koniuszemu
Wielkiemu Koronnemu Generałowi Małopolskiemu,
Głównemu, Krakowskiemu, Lipińskiemu &c
S T A R O S C I E

JANOWI na Suche, y Bobrku Dziedzicowi, na
Kobyłance Panu, Cześnikowi Koronnemu, Lancko-
rońskiemu, Zakrzewskiemu &c. STAROSCIE.
Rotmistrzom Woysk Koronnych; sobie
rodzonym, a Mnie Wielce Mćiwym Panom
y kochanym BRACI.

N lkomu należyciey to dzieło prac moich nie przyna-
leży, jako W. M. W. A. Panu, Mći Panie Koniuszy Ko-
ronny, który Prozą y Rytmem, Boetiusza użykiem
Oczyszczył pracowicie wyłożywszy, Dzieciopis sławnego

18. КП9-5380

Mercier, Nicolas (Mercerius, Nicolaus Pisciacus) (?-1657).

De officiis studiosorum libri III, modum in litteris, virtute et moribus proficiendi continentes. Nunc demum in Polonia ex plurium retro annorum tenebris eruti et ex manuscriptis ipsius auctoris tanquam spicilegium collecti, in usum studiosae juventutis recenter editi [...] / Pisciaci Mercerii. – Vilnae [Vilnius]: Typis S.R.M. Acad. Soc. JESU, **1744**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Нікаля Мерсье (?-1657) – французскі мовазнаўца, прафесар Наварскага каледжа ў Парыжы.

Аб абавязках вучняў тры кнігі, у якіх утрымліваюцца карысныя наказы ў навукх, дабрадзейнасці і паводзінах. Толькі зараз у Польшчы, з цемры мінулых гадоў знойдзеныя, і з рукапісаў самога аўтара падобна збору каласоў сабраныя, на свет вынятыя; дзеля патрэб маладых людзей, якія навучаюцца. – Вільня: друкарня Акадэміі Таварыства Ісуса, 1744.

Склад:

1. Кніга першая. Аб спосабах дасягнення вялікага поспеху ў навукх.
2. Кніга другая. Аб абавязках набожнасці, або спосаб дасягнення поспеху ў дабрадзейнасці.
3. Кніга трэцяя. Аб ветлівасці ўчынкаў, або спосаб дасягнення поспеху ў паводзінах.

Апісанне прадмета. Фармат 12⁰. Памеры: 12,2x8,0x0,9(16,3) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, уверсе старонкі, у цэнтры: [4], 5-30, [2], 33-56, [2], 59-83, [1]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі, у цэнтры: A(12)-C(12), D(6). Кустоды.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўкі (3 адбіткі з 1-й дошкі), канцоўкі (17 адбіткаў з 15-ці дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Блазан” і літарамі IWS. Пераплёт з кардону, абклеенага паперай карычневых таноў; карашок абцягнуты скурай цёмна-карычневага колеру (XIX ст.?). Абрэз таніраваны, з цёмна-сінім крапленнем.

Знакі і надпісы. На пярэднім форзацы: “2745” (алоўкам сіняга колеру). На тытуле: “13724” (алоўкам чырвонага колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга была закуплена ў Лемешавай Т.Г., жыхаркі г. Полацка, 22.12.1989 г. (акт №268).

PISCIACI MERCERII

Celeberrimi quondam Parisiis Collegii Navarri Professoris

De Officiis Studiosorum

LIBRI III.

Modum in LITTERIS, VIRTUTE & MORIBUS proficiendi continentes.

Nunc demum in Polonia, ex plurium retrò annorum tenebris eruti, & ex manuscriptis ipsius Autoris tanquam Spicilegium collecti, in lucem prodeunt, in usum studiosæ Juventutis recenter editi,

Demptis inde quibusdam minùs necessariis, paucissimis adjectis,

Celsissimisq; ac Illustrissimis S. R. J. Principibus,

Geminis Fratribus Domino D.

IOANNI & CAROLO

RADIVILLIIS

grato & submisso animo

DEDICATI

à MICHAËLE WESZEL, altè præfatorum Principum in Lingua Gallica Directore, Autoris Avunculi Cognato, Philoſ. Doctore.

VILNÆ Typis S. R. M. Acad. Soc: IESV.

Anno 1744.

19. КПЗ-35

Ostrowski-Danejkowicz, Jan (? -1751).

Swada polska y łacińska albo Miscellanea oratorskie seymowe, weselne, kancellaryjne, listowne, kaznodzieyskie, pogrzebowe, statystyczne, panegiryczne, elogiarne, inskrypcyjne, y inne różne w oboim ięzyku prozą y wierszem. [...] Na dwa Tomy, to iest Polski, y łaciński podzielone [...]. Tom pierwszy / przez Jana Ostrowskiego Danejkowicza. – W Lublinie: w Drukarni J.K.M. Collegium Societatis IESU, 1745.

Каментар. Тэкст на польскай мове. Аўтар-складальнік: Ян Астроўскі-Данейковіч (?-1751) – дзяржаўны дзеяч Рэчы Паспалітай, сакратар каралеўскі, скарбнік пінскі.

Красамоўства польскае і лацінскае, альбо прамовы разнастайныя, сеймавыя, вясельныя, канцылярскія, пісьмовыя, прапаведніцкія, пахавальныя, статыстычныя, панегірычныя, элагіячныя, інскрыпцыйныя і іншыя розныя, абедзвюма мовамі ў прозе і вершах. На два тамы, г.зн. польскі і лацінскі, падзеленыя. Том першы. – Люблін: друкарня калегіума Таварыства Ісуса, 1745.

Склад:

1. Прысвячэнне Юзафу Сапегу.
2. Змест.
3. Дазвол на друк.
4. Прамовы сеймавыя.
5. Спіс прамой публічнай з “Красамоўства аратарскага польскага”.
6. Спіс прамой публічнай з “Красамоўства аратарскага польскага”, якія пасля заканчэння тома I былі дададзеныя.
7. Спіс прамой у “Красамоўстве пахавальным”, якія пасля заканчэння тома I былі дададзеныя.
8. Памылкі з “Красамоўства аратарскага польскага”.
9. Красамоўства Гіменей, альбо разнастайныя прамовы вясельныя.
10. Прысвячэнне Пятру Сапегу.
11. [Прамовы вясельныя].
12. Змест “Красамоўства вясельнага”.
13. Памылкі “Красамоўства вясельнага”.
14. Прамовы канцылярскія, альбо розныя запісы сеймавых прысяг і іншых публічных інструментаў.
15. Прысвячэнне Ежы Сапегу.
16. [Прамовы канцылярскія].
17. Змест “Красамоўства канцылярскага”.

18. Памылкі “Красамоўства канцылярскага”.
19. Прамовы пісьмовыя, альбо розныя лісты на публічныя і асабістыя тэмы напісаныя.
20. Прысвячэнне Міхалу Сапегу.
21. Лісты розныя.
22. Змест “Красамоўства пісьмовага”.
23. Памылкі “Красамоўства пісьмовага”.
24. Красамоўства амвона, альбо розныя пропаведзі, на падзеях грамадскіх прамоўлення.
25. Прысвячэнне Яну Сапегу.
26. [Прамовы-пропаведзі].
27. Змест “Красамоўства прапаведніцкага”.
28. Памылкі “Красамоўства прапаведніцкага”.
29. Красамоўства спачувальнае, альбо розныя прамовы пахавальныя.
30. Прысвячэнне Казіміру Сапегу.
31. [Прамовы пахавальныя].
32. Змест “Красамоўства пахавальнага”.
33. Памылкі “Красамоўства пахавальнага”.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 30,9x19,4x9,3(38,8) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, уверсе старонкі ў цэнтры: [10], 1-267, 267, 269-283, 248, 285-378, 378-397, 399-452, 449-452, [22], 1-117, [9], 1-109, [14], 1-94, 93-102, [12], 1-247, [11], 1-93, [1], 92-94, [1], 95-97, [1], 98-99, [4] (памылкі ў пагінацыі; асобная нумарацыя старонак да кожнай часткі кнігі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [5], A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Zzz(2), Aaaa(2)-Zzzz(2), Aaaaa(2)-Rrrrr(2), [2], Sssss(2), A(2)-B(2), [7], A(2)-Z(2), Aa(2)-Ff(2), [4], A(2)-Z(2), Aa(2)-Cc(2), A(2), [5], A(2)-Z(2), Aa(2)-Cc(2), B(2), [3], A(2)-Z(2), Aa(2)-Zz(2), Aaa(2)-Mmm(2), [4], A(2)-Z(2), [6]. Кустоды. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: гравюра – герб “Ліс” (6 адбіткаў з 1-й дошкі); ініцыялы (24 адбіткі з 15-ці дошак), застаўкі (6 адбіткаў з 2-х дошак), канцоўкі (24 адбіткі з 6-ці дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Лілея”, “ІНС”. Пераплёт адсутнічае.

Знакі і надпісы. На тытульным лісце: “[?] Xdzu Jozefowi Frankow // skiemu S.J. temu Dobro // dzieiowi // [?] // К.М.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру); “Wł Kość. Łuczaj” (алоўкам сіняга колеру).

Захаванасць: страчаны пераплёт.

Гісторыя прадмета. З надпісаў вынікае, што калісьці кніга была падаравана кс. Юзафу Франкоўскаму, сябру Таварыства Ісуса. У пачатку XX ст. яна

належала касцёлу ў в. Лучай Пастаўскага р-н Віцебскай вобл., адкуль кніга
паступіла ў фонды НПГКМЗ 5.08.1971 г. (акт №7).

S W A D A

POLSKA y ŁACINSKA

álbo

MISCELLANEA ORATORSKIE

*Seymowe, Wesełne, Kancellaryjne, Listo-
wne, Kaznodzieyskie, Pogrzebowe,
Statystyczne, Panegiryczne, Elogiarne,
Inskrypcyjne, y inne różne, w oboim
Języku Prozą y wierszem.*

P R Z E Z

JANA OSTROWSKIEGO DANEYKOWICZA

Jego Krolewskieg Mości Sekretarza

Z E B R A N E

Nz dwa Tomy, to iest Polski, y Łaciński

P O D Z I E L O N E

z dla pożytku y pochopu w kaźdey Materyi

Audytorow Eloquencyi

Wydrukowano w Drukarni J. K. M. Collegium Societatis JESU Roku Pańskiego 1745.

PODANE

TOM PIERWSZY.

W L U B L I N I E

W Drukarni J. K. M. Collegium Societatis JESU Roku Pańskiego 1745.

20. КП7-3799

Dufrène, Maximilian (1678-1755).

Rudimenta Historica, sive Brevis facilisque Methodus Juventutem Orthodoxam notitia Historica imbuendi, Pro Gymnasiis Societatis Jesu in Germaniae Superioris Provincia. [Opusc.1-6] / auctore Ejusdem Societatis Sacerdote [Maximilian Dufrène]. – Augustae Vindelicorum [Augsburg] et Oeniponti [Innsbruck], **1746-1751**.

Каментар. Шэсць тамоў пад адным пераплётам. Тэкст паралельны, на лацінскай і нямецкай мовах. Аўтар: Максіміліан Дюфрэн (1678-1755) – нямецкі гісторык, сябра Таварыства Ісуса.

Нарысы гістарычныя, або кароткі і просты спосаб узбагачэння гістарычнымі ведамі моладзі прававернай, для гімназій Таварыства Ісуса Вышэйшай Германскай правінцыі. – Аўгсбург, Інсбрук, 1746-1751.

Склад. Апісанне прадмета.

1. Сачыненне першае. Гісторыя біблейская.

1. Уводзіны, або некаторыя пачатковыя пытанні аб гісторыі ўвогуле.
2. Кніга першая. Гісторыя біблейская. Уступ.
3. Частка I. Аб патрыярхах ад Адама і да Патопу.
4. Частка II. Аб патрыярхах пасля Патопу і да прызнання Аўраама.
5. Частка III. Аб астатніх патрыярхах да зыходу ізраільцянаў з Егіпта.
6. Частка IV. Аб суддзях Ізраіля.
7. Частка V. Аб суддзях Ізраіля да вавілонскага палону.
8. Частка VI. Аб вавілонскім палоне, што пасля падзення Іерусаліма наступіў.
9. Дадатак. Аб падзенні горада Іерусаліма.
10. Табліца храналагічная, пералік патрыярхаў, суддзяў, цароў і пантыфікаў ахопліваючая.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [16], 1-209, [7]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры:)(8), A(8)-N(8), O(4). Кустоды.

Афарменне: канцоўка, наборны арнамент.

2. Сачыненне другое. Аб чатырох найпершых манархіях.

1. Уводзіны, або пытанні пачатковыя аб чатырох найпершых у свеце манархіях.
2. Частка I. Аб дзяржаве Асірыйскай.
3. Частка II. Аб дзяржаве Персідскай.
4. Частка III. Аб дзяржаве Грэчаскай.

5. Частка IV. Аб дзяржаве Рымскай.
6. Табліца храналагічная, ахопліваючая чатыры манархіі.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [16], 1-187, [5].
Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры:)(8), A(8)-M(8). Кустоды.

Афарменне: ініцыялы (2 адбіткі з 2-х дошак), канцоўкі (3 адбіткі з 3-х дошак),
наборны арнамент.

3. Сачыненне трэцяе. Працяг [аб] дзяржаве Рымскай.

1. Частка I. Рымскія імператары ад Канстанціна Вялікага да падзення Імперыі Заходняй.
2. Частка II. Рымскія імператары Грэцыі на ўсходзе да Карла Вялікага.
3. Частка III. Імператары-хрысціяне рамана-германскія на захадзе ад Карла Вялікага да Рудольфа Габсбурга.
4. Частка IV. Рамана-германскія імператары ад Рудольфа I Габсбурга да Карла VI Аўгуста.
5. Табліца храналагічная. Імператары да нашых дзён, па дынастыях пададзеныя.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [16], 1-297, [7].
Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры:)(8), A(8)-T(8). Кустоды.

Афарменне: канцоўкі (2 адбіткі з 2-х дошак), наборны арнамент.

4. Сачыненне чацвертае. Аб дзяржавах [і іншых краінах ды правінцыях].

1. Частка I. Аб Германіі.
2. Частка II. Аб іншых еўрапейскіх дзяржавах.
3. Частка III. Аб еўрапейскіх рэспубліках.
4. Частка IV. Аб дзяржавах і правінцыях па-за Еўропай.
5. Табліца храналагічная сартаваная спадкаемцаў еўрапейскіх дзяржаў.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [16], 1-235, [25].
Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры:)(8), A(8)-Q(8), R (2). Кустоды.

Афарменне: наборны арнамент.

5. Нарысы геаграфічныя... Сачыненне пятае. З дадаткам навукі аб шчытах [гербах].

1. Частка I. Аб глобусе.
2. Частка II. Аб картах, або лістах геаграфічных.
3. Дадатак. Аб навукі аб шчытах або геральдыцы. Пытанні пачатковыя.
4. Паказ спадкаемства радавітасці праз шаснаццаць пакаленняў.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [16], 1-2, [2], 3-36, [2], 37-197, [4], 2-6, [2], 7-8, [2], 9-20, [2], 21-26, [2], 27-28, [2], 29-31, [1]. Сігнатуры літарныя і знаковыя, унізе старонкі ў цэнтры:)(8), A(8)-M(8), N (4),)(8),)(8). Кустоды.

Афарменне: застаўкі (2 адбіткі з 1-й дошкі), канцоўкі (2 адбіткі з 1-й дошкі), наборны арнамент. Гравюры:

1. Армілярная сфера.
2. Карта свету.
3. Аб падзеле геральдычных шчытоў.
4. Аб колерах шчытоў.
5. Геральдычныя крыжы і кароны.
6. Герб Курфюрства Баварыя.
7. Генеалагічнае дрэва.

6. Сачыненне шостае. Ахоплівае кароткі выклад гісторыі царкоўнай.

1. Уводзіны ў гісторыю царкоўную.
2. Частка I. Ахоплівае тыя сямнаццаць стагоддзяў, што прайшлі, і восемнаццатае, што зараз доўжыцца.
3. Частка II. Каротка пададзеныя заўвагі ў 10-ці параграфрах аб тых стагоддзях.
4. Табліца храналагічная [вышэйшых] пантыфікаў.

Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [12], 1-279, [13]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: A(8)-T(8), N (4). Кустоды.

Афарменне: застаўкі (2 адбіткі з 2-х дошак), канцоўкі (4 адбіткі з 2-х дошак), наборны арнамент.

Фармат 8⁰. Памеры: 17,3х11,4х7,8(26,0)см.

Друк у адну фарбу.

Папера ручнога адліву, з вадзянымі знакамі “Літары” (фрагменты). Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру, з блінтавым цісненнем на карашку (віньеты расліннага характару, тэкст “RUDIMENTA/HISTORICA”) (XIX ст.?).

Знакі і надпісы. На с. 2 нн. кнігі першай надпіс чарніламі цёмна-карычневага колеру: “Ex Libris Congr: Miss: [зацёрта]// Ao 1764.”

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла 24.12.1987 (Акт №2) ад Голева А.В., жыхара г. Даўгаўпілс.

RUDIMENTA HISTORICA,

Sive

Brevis, facilisque Methodus

Juventutem Orthodoxam

notitia Historica

imbuendi,

Pro Gymnasiis Societatis JESU

in Germaniæ Superioris Provincia.

Auctore

Ejusdem Societatis Sacerdote.

OPUSCULUM PRIMUM

Historiæ Biblicæ.

*Cum Gratia & Privilegio speciali Sac. Cæs.
Majestatis,*

Et Præsidum permissu.

AUGUSTÆ VINDELICORUM ET OENIPONTI
Sumptibus JOSEPHI WOLFF.

MDCCLI.

21. КПЗ-38

Pichler, Vitus (1670-1736).

Theologia polemica, In duas Partes divisa, Quarum prior Generalia Theologiae Controversisticae Fundamenta tradit, & Principia, ex quibus omnis generis Infideles, maximè Haeretici & Sectarii moderni, manifesti erroris convincuntur; Veritas è contre Catholica clarissimè proponitur, & inconcussis firmatur argumentis. [...] Pars II / A.R.P. Vito Pichler. – Editio Sexta, & Tertia in hac forma. – Augustae Vind. [Augsburg] & Herbipoli [Würzburg]: Sumptibus Martini Veith, 1747.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Вітус Піхлер (1670-1736) – аўстрыйскі пісьменнік-палеміст, сябра Таварыства Ісуса.

Палемічная тэалогія, падзеленая на дзве часткі, у першай з якіх падаюцца асновы багаслоўскага спору, а таксама прынцыпы, якімі любога роду няверных, асабліва ерэтыкоў і адрачэнцаў сучасных, відавочныя памылкі выкрываюцца; насупраць ісціна прававерная найвыразным чынам абвяшчаецца і непакіснымі доказамі падмацоўваецца. Наступная [частка] раскрывае тэмы, з пратэстантамі і сучаснымі адрачэнцамі, пераважна лютаранамі, супярэчныя, у абарону царквы рымска-каталіцкай, супраць наватараў найлепшым чынам азначаныя. Частка II. З дадаткам у канцы палемічнага даследавання споведзі Аўгусціна з дакладным пераказам тэксту. Выданне 6-е, і 3-е ў такім выглядзе. – Аўгсбург, Вюрцбург: коштам Марціна Віта, 1747.

Склад:

1. Аб апраўданні грэшнікаў.
2. Аб справядлівасці і святасці іншага жыцця.
3. Аб таемствах агулам і ў прыватнасці.
4. Дадатак. Аб споведзі Аўгусціна.
5. Спіс рэчаў [Прадметны паказальнік].

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 17,2х10,7х5,3(25,4) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [8], 1-211, 112, 213-261, 272, 263-322, 223, 324-382, 183, 384-393, 494, 395-463, 465, 465-531, 432, 533-652, 753, 654-796 (памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: (*) (4), A(8)-Z(8), Aa(8)-Zz(8), Aaa(8)-Ccc(8), Ddd(6). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыял, канцоўкі (3 адбіткі з 3-х дошак), наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт з кардону, абцягнутага

скурай цёмна-карычневага колеру (XIX ст.?); на карашку сляды блінтавога ціснення (віньеты расліннага характару, тэкст: "R.P. RICHLER // THEOLOGIA // POLEMICA // ТОМ.II.").

Знакі і надпісы: адсутнічаюць.

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГKMЗ кніга паступіла 5.08.1971 г. з касцёла в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобласці (акт №7).

THEOLOGICI POLEMICARUM.

In duas Partes divisa, RTI-

Quarum

PRIOR *Pag. 3.*

Generalia Theologiæ Cont 5
sticæ Fundamenta tradit, & Pri 16
quibus omnis generis Infideles, maxinæ. 25
& Sectarii moderni, manifesti errori de Jesuiniis, 26
cuntur; Veritas e contra Catholi 41
rissimè proponitur, & inconcu 46
firmatur argumentis. 48

POSTERIOR 64

Exhibet materias Particulares & 72
Protestantibus & modernis Sectariis, 75
mè Lutheranis, controversas, & pro antiq. tato-
Romano-Catholica Ecclesia contra Novatores so-
lidissimè decidas.

In lucem data

A.R.P. VITOPICHLER,

Soc. Jesu, SS. Theol. & SS. Canon. Doct.

Accedit in fine

*Examen Polemicum super Augustana Confessione
cum hujus authentico textu.*

PARS II.

Editio Sexta, & Tertia in hac forma.

Cum Privilegio & Facultate Superiorum

Augustæ Vind. & Herbipoli.

Sumptibus MARTINI VEITH, Bibliopolæ.

ANNO M. D. CC. XLVII.

22. КП7-3964

[Bellarmino, Roberto Francesco (1542-1621)].

Monita generalia de officiis Confessarii olim ad usum Dioecesis Argentin. edita jussu ill[ustriss]mi et r[everendiss]mi D[omi]ni Episcopi Fessensis, suffragan. et vicarii gener[alis] etc. nunc vero approbatione et cura illmi excell. ac rmi Dni Georgii ab Eckliis Hulsen Episcopi Smolenscensis, impensis vero ex Smolenscensi et Livoniensi Dioecesi in unum collatis, ad usum utriusque Dioecesis reimpressa. – Vilnae [Vilnius]: Typis Sacr. Reg. Majest. Academ. S.J., **1752**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Раберта Франчэска Белармін (1542-1621) – вучоны-езуіт, тэолаг, палеміст, кардынал і вялікі інквізітар Каталіцкай царквы. Рэдактар: Эжы Мікалай Гільзэн (Jerzy Mikolaj Hylzen, 1692-1775) – дзеяч каталіцкай царквы, дзяржаўны дзеяч ВКЛ, пісьменнік, перакладчык.

Агульныя ўказанні да службы спавядальнікаў, даўней для выкарыстання дыяцэзіі Страсбургскай[?], створаныя воляй святлейшага і шануюнейшага Божай воляй біскупа Фескага[?], суфрагана і галоўнага вікарыя і г.д. Зараз па праўдзе з ухвалай і стараннем святлейшага, цудоўнейшага і шануюнейшага Ежы Гільзэна, біскупа Смаленскага. Выдаткамі з дыяцэзіі Смаленскай і Лівонскай, у адзіна складзенымі, для выкарыстання абедзвюма дыяцэзіямі перадрукаваныя. – Вільня: друкарня Акадэміі Таварыства Ісуса, 1752.

Склад:

1. Глава 1. [Якімі вартасцямі павінны валодаць спавядальнік, перш чым прыступаць да свайго служэння].
2. Глава 2. Аб апытанні. [Якім чынам, калі і каго спавядальнік павінны пытаць аб раскаянні].
3. Глава 3. Аб адкладаннях у дараванні грахоў. [Якім чынам і ў якіх выпадках адкладваецца або адмаўляецца ў дараванні грахоў].
4. Глава 4. [З якімі самымі складанымі выпадкамі сустракаецца спавядальнік].
5. Глава 5. Што дапамагае спавядальніку выяўляць грэшнікаў.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 16,0х9,8х2,7(20,5) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, уверсе старонкі, у цэнтры: [4], 1-205. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі, у цэнтры: [2], А(8)-М(8), N(6). Кустоды.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: ініцыял, застаўка, канцоўкі (2 адбіткі з 2-х дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з фрагментамі вадзяных знакаў (невывразныя). Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага

колеру (XVIII ст.?); на карашку сляды блінтавога ціснення (арнамент з кропак і ліній). Абрэз таніраваны, з чырвоным крапленнем.

Знакі і надпісы: адсутнічаюць.

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга была закуплена ў Голева А.В., жыхара г. Даўгаўпілс, 27.04.1988 г. (акт №42).

MONITA GENERALIA

de
Officiis Confessarii,
olim

Ad usum Diœcesis Argentin:
Edita jussu Illmi & Rmi Dni Episcopi
Fessensis, Suffragan: & Vicarii Gener: &c.
nunc verò

Approbatione & curâ
Illmi Excell: ac Rmi Dni
GEORGII

Ab ECKLIIS
HULSEN

Episcopi Smolenscensis,
Impensis verò ex Smolenscensi & Livoniensi
Diœcesi in unum collatis
ad usum
utriusq; Diœcesis

REIMPRESSA.

Vilnæ Typis Sacr: Reg: Majest: Academ: S. J.
Annò Domini 1752.

23. КП7-3798

Nakcyanowicz, Jakób (1725-1796).

Praelectiones mathematicae ex Wolfianis Elementis adornatae, atque sic usui auditorum Matheseos accommodatae, ut quae ibi praetermissa vel in alium locum rejecta desiderari poterant, a tyronibus, adjicerentur; quae vero obscuritatis, vel prolixitatis accusari solebant, dilucidius et brevius exponerentur. [In duos tomos] / a P. Jacobo Nakcyanowicz S. J. – Vilnae [Vilnius]: typis S.R.M. academicis, 1759.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар-перакладчык: Якуб Накцыяновіч (1725-1796) – сябра Таварыства Ісуса, прафесар матэматыкі Віленскай езуіцкай акадэміі. Кніга ўяўляе сабой вольны пераклад падручніка нямецкага філосафа і матэматыка Хрысціяна Вольфа [Wolff, Christian (1679-1754)] “Elementa matheseos universae”.

Лекцыі матэматычныя, з “Пачаткаў” Вольфа падрыхтаваныя, а таксама для выкарыстання вучнямі-матэматыкамі прыстасаваныя, дзе дададзена тое, што магло быць прапушчана ці згублена ў іншых месцах, дзе незразумеласць праўды і нават шматслоўнасць папрокаў мела месца, а зараз зразумела і каротка выкладзена. – Вільня: Акадэмічная друкарня, 1759.

Склад:

1. Прадмова аўтара.
2. Прысвячэнне Эльжбеце Агінскай Пузыне.
3. Уступная частка да курса матэматыкі.
4. Метады матэматыкі. Агульная характарыстыка.
5. Метады матэматыкі. Кароткія каментары.
6. Элементарная арыфметыка.
7. Элементарная геаметрыя. Уступная частка.
8. Элементарная геаметрыя. Раздзел асноўны.
9. Элементарная геаметрыя. Раздзел дадатковы.
10. Элементарная трыганаметрыя. Уступ.
11. Элементарная трыганаметрыя. Часткі 1-3.
12. Дадатак – 16 табліц.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 16,0x10,0x4,5(21,0) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [16], 1-7, [1], 8-151, [4], 1-310, [32]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [8], A(8)-I(8), K(4), A(8)-T(8), U(4). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: 16 гравіраваных табліц (гравёр Ігнат Эрнст Эгенфельдэр (Ignacy Ernest Eggenfelder (?-1772)); ініцыялы (3 адбіткі з 3-х дошак), застаўкі (5 адбіткаў з 5-ці дошак), канцоўкі (6 адбіткаў з 5-ці дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Арол”. Пераплёт з кардону, абцягнуты скурай цёмна-карычневага колеру.

Знакі і надпісы. На пярэднім форзацы з левага боку: “RP Calmeh // RP Natalis”; з правага: “RD Honoratq Zurnelli // RP Berti // RD Amert ... schwalin // RD Colit // RP Monschein // RP Antoine // RD Boucat // RP Kick // ERD Bellarminus // RP Franc // RP Dominiq Viva // RP Petaviq // RP Becanq // RP Simonet” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

На шмуцтытуле: “Ex Libris // Antonii Opacki”; ніжэй: “Darowano szkole // [нечытэльна] // [нечытэльна] Antoniego Opac // kiego [нечытэльна] // [нечытэльна] // zapisano 1821 r. // maja II d.” (чарнілам карычневага колеру).

На тытульным лісце: “Ex Libris Scholae [зацёрта]” (чарнілам карычневага колеру).

На заднім форзацы: “anno 1778 // Constat Florensis Polon: 12” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. Кніга паступіла ў фонды НПКМЗ 24.12.1987г. (акт №2) ад Голева А.В., жыхара г.Даўгаўпілса.

PRÆLECTIONES
MATHEMATICÆ

Ex
WOLFIANIS ELEMENTIS

ADORNATÆ

atque sic

Usui AUDITORUM MATHESÆ

ACCOMODATÆ

Ut quæ ibi prætermiffa, vel in alium
locum rejecta defiderari poterant à Ty-
ronibus, adjicerentur; Quæ verò vel
obfcuritatis, vel prolixitatis accusari so-
lebant, dilucidius & brevius expo-
nerentur

à P. JACOBO NAKCYANOWICZ S. J.

A.L.L. & Philosophiæ Doctore, in Academia
& Universitate Vilnenfi Publico ac Ordina-
rio Matheseos Professore

TOMUS PRIMUS

Qui commentationem de Methodo Mathematica
arithmetica, Geometriam, Trigonometriam Pla-
nam & Analyfin complectitur.

V I L N Æ

Typis S. R. M. Academicis

Annò 1759.

Manuscript signatures and notes at the bottom of the page.

24. КП10-5972

Rzepnicki, Franciszek (Rzepnicki, Franciscus; 1710-1780).

Vitae Praesulum Poloniae Magni Ducatus Lithvaniae res praecipuae illorum temporibus gestae ad annum MDCCLX: Origo Ecclesiarum Cathedralium Quatuor Libris. Tomus II / Francisci Rzepnicki. – [Poznań]: typis Posnaniensibus Clari Collegii Societatis Jesu, **1762**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Францішак Жэпніцкі (1710-1780) – польскі езуіт, гісторык.

З жыццяў біскупай Польшчы і Вялікага Княства Літоўскага справы выбітныя часоў слаўных, завершаныя да 1760 г. Паходжанне царквы кафедральнай, выкладзенае ў 4-х кнігах. Том другі, утрымлівае II і III кнігі. – Познань: друкарня Познаньскай Калегіі Таварыства Ісуса, 1762.

Склад:

1. Прысвячэнне Маці Божай.
2. Пратэстацыя аўтара. Апрабацыя Францыска Казьмінскага.
3. Апрабацыя Тэадора Чартарыйскага.
4. Кніга другая. Утрымлівае паходжанне біскупстваў Улацлавацкага і Познаньскага ў Польшчы і Віленскага ў Вялікім Княстве Літоўскім, а таксама жыццяпісы біскупай.
5. Кніга трэцяя. Прапануе трактат аб пачатках біскупстваў Плоцкага, Вармінскага і Луцкага і жыццяпісы іх першасвятароў.
6. Спіс рэчаў, сабраных у гэтых кнігах.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 20,1x15,8x5,0(31,7) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [5], 2-396, [16]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: а(2), А(8)-Z(8), Аа(8), Вb(6). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адзін колер.

Афармленне: ініцыял; канцоўкі (3 адбіткі з 2-х дошак), наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру (XIX ст.?).

Знакі і надпісы. На тыт.л., сс. 6, 41, 126, 188, 221, 275, 307, 371, 389: “Cartusiae Beresanae” (чарнілам карычневага колеру). На заднім форзацы простым алоўкам і на задняй покрывцы на прыклееным стыкеры шарыкавай ручкай сіняга колеру: “L/I 6653”.

Захаванасць: страчана верхняя покрывка пераплёта і карашок.

Гісторыя прадмета. Зыходзячы з надпісаў у кнізе, яна магла належаць манастыру картэзіянцаў у Бярозе. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

VITÆ
PRÆSULUM

Poloniæ

Magni Ducatus Lithvaniæ

Res præcipuæ

Illorum temporibus gestæ

Ad Annum MDCCLX.

Origo Ecclesiarum Cathedralium

Quatuor Libris

COMPREHENSÆ

Carlsruhe Opera *Berolins*

P. FRANCISCI RZEPNICKI

et Societate JESU.

Luci publicæ

Cum permissu Superiorum

PROPOSITÆ

TYPIS POSNANIENSIBUS

Clari Collegii Societatis JESU.

1762.

TOMUS SECUNDUS

Libros II. & III. comprehendit.

25. КПЗ-31

Merbes, Bon de (Merbesius, Bonus; 1598-1684).

Summa Christiana E Sacris Litteris, Sanctorum Patrum monumentis, Conciliorum Oraculis, Summorum denique Pontificum Decretis fideliter excerpta. Tomus primus / Opera et studio M. Boni Merbesii. – Venetiis [Venezia]: ex typographia Heredis Nicolai Pezzana, **1770**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Бон дэ Мэрб (1598-1684) – тэолаг, прапаведнік, святар Ам'ёнскай епархіі.

Асновы хрысціянства, са Святога Пісання, твораў святых айцоў, палажэнняў Сабораў, нарэшце, з дэкрэтаў вярхоўных пантыфікаў добрасумленна вылучаныя. Том першы. – Венецыя: з друкарні спадкаемцаў Нікола Пецана, 1770.

Склад:

1. Прысвячэнне Карлу III, каралю Іспаніі;
2. Прадмова друкарні венецыянскай;
3. Прадмова, якая падбздэрыць ласкавага чытача паясненнямі да некаторых пытанняў;
4. Спіс пытанняў, якія разглядаюцца ў 1-м і 2-м раздзелах першай часткі гэтай працы;
5. Паказальнік пытанняў 1-га раздзела другой часткі “Асноў хрысціянства”;
6. Спіс пытанняў, якія ўтрымліваюцца ў 2-м раздзеле другой часткі “Асноў хрысціянства”;
7. Спіс пытанняў, у якіх сем таемстваў быцця і столькі ж разважанняў з Пісання і Сабораў дакладна даследаваны і патлумачаны;
8. Спіс пытанняў з разважання першага аб хрышчэнні;
9. Спіс пытанняў з разважання другога аб канфірмацыі;
10. “Асноў хрысціянства” частка першая;
11. Другі раздзел часткі першай, у якой людзям паказваюцца забароны і наказы божага закону;
12. Другая частка “Асноў хрысціянства”, дзе тлумачыцца, як кожны хрысціянін павінны ўспрымаць сябе, як душу сваю, так і цела сваё, як двойчы дар божы;
13. Асноў хрысціянства частка трэцяя, у якой сем таемстваў быцця і столькі ж разважанняў з Пісання і Сабораў дакладна даследаваны і патлумачаны.

Апісанне прадмета. Фармат 2⁰. Памеры: 38,8x26,5x5,9(56,1) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [6], v-xx, 1-644. Сігнатуры

знакавыя і літарныя, унізе старонкі з правага боку: *(10), A(8)-Z(8), Aa(8)-Qq(8), Rr(10). Кустоды. Калантытулы. Друкаваныя маргіналіі.

Двухколерны друк на тытульным лісце.

Афармленне: медзярыт “Карл III, кароль Іспаніі і Індыі” (гравёр Джакама Леанардзі (Jacopo Leonardis, 1723-1794)), выдавецкая марка друкарні Пецана (тытульны ліст), ініцыялы (9 адбіткаў з 4-х дошак), застаўкі (2 адбіткі з 2-х дошак), канцоўкі (4 адбіткі з 2-х дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру (XVIII ст.?); на карашку сляды ціснення (раслінны арнамент, тэкст: “SUMMA // [?, заклеена папяровым цэтлікам] // MERBESII // TOM I”). Абрэз таніраваны, са слядамі чырвонай фарбы.

Знакі і надпісы. На прыкладным форзацы: “Własność // Ks. J. Krynskiego // 1907” (алоўкам фіялетавага колеру). На тытульным лісце: “Pro Bibliotheca Vilnensi Cl. RR. Lib. procuravit // Remigius [?, неразборліва]tus.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

Гісторыя прадмета. Зыходзячы з надпіса, адным з месц бытавання кнігі была Вільня. У пачатку XX ст. кніга належала ксяндзу Крынскаму (Крыньскаму?), святару парафіі Св. Юды Тадэвуша ў Лучаі. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла 5.08.1971 (акт №7) з касцёла в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобл.

S U M M A
CHRISTIANA

E Sacris Litteris, Sanctorum Patrum monumentis, Conciliorum
Oraculis, Summorum denique Pontificum Decretis

FIDELITER EXCERPTA

O P E R A E T S T U D I O

M. BONI MERBESII

MONDIDERINI,

Diaecesos Ambianensis Presbyteri, Prædicatoris & Doctoris Theologi.

EDITIO PRIMA VENETA, INDICE RERUM LOCUPLETATA

SACRÆ CATHOLICÆ MAJESTATI

CAROLITERTII

D. D.

TOMUS PRIMUS.

*Pro Bibliotheca Vilnensi. C. R. Lb. procuravit
Remigius Pole.*

V E N E T I I S,

Ex Typographia Heredis NICOLAI PEZZANA.

M D C C L X X.

SUPERIORUM PERMISSO, AC PRIVILEGIO.

26. КП17-19260

Uwagi albo Rozmyślanie Życia, Męki i Śmierci Jesusa Chrystusa w których Prawowierny Chrześcianin codziennie dla postąpienia w doskonałości rozpatrywać się powinien / Przez Pewnego Kapłana Świeckiego Dyecezyi Kuiawskiej. – W Warszawie: w Drukarni XX. Missyonarzow, **1781**.

Каментар. Тэкст на польскай мове. Аўтар нявызначаны.

Заўвагі, альбо разважанне аб жыцці, пакутах і смерці Ісуса Хрыста, у якіх прававерны хрысціянін штодзённа ў дасканаласці разбірацца павінны / некаторым святаром свецкім дыяцэзіі Куяўскай. – У Варшаве: у друкарні місіянераў, 1781.

Склад:

1. Дазвол на друк.
2. Прывячэнне Ісусу Хрысту.
3. Прадмова да чытача.
4. Частка I утрымлівае ў сабе [заўвагі аб] нараджэнні, жыцці і пакутах Хрыста, прынятых у розных месцах.
5. Частка II утрымлівае [заўвагі аб] пакутах, прынятых на плошчы Іерусалімскай.
6. Частка III утрымлівае [заўвагі аб] пакутах, прынятых на гары Кальварыі.
7. Частка IV аб наступствах пакут Хрыстовых.
8. Спіс заўваг.

Апісанне прадмета. Фармат 12⁰. Памеры: 13,2х8,3х3,9(18,7) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, уверсе старонкі ў цэнтры: [31], 2-311, [7]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [12], A(12)-N(12), O(6). Кустоды. Калантытулы (толькі ў прадмове да чытача).

Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўкі (2 адбіткі з 2-х дошак), канцоўка; наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру; на карашку сляды блінтавога ціснення (кветкі, гарызантальныя палосы). Абрэз таніраваны, са слядамі чырвонай фарбы.

Знакі і надпісы. На с. 308, 318 нн [неразборліва] (простым алоўкам). На заднім форзацы – малюнкi букетаў кветак (простым алоўкам).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла ад Радчыкава У.М., жыхара г.Наваполацка 24.10.2002 г. (акт №140).

U W A G I
A L B O
R O Z M Y S Ł A N I E

Z Y C I A , M Ł E K I i S M I E R C I
J E Z U S A C H R Y S T U S A
w których.

Prawowierny Chrześcianin codziennie dla
postąpienia w doskonałości rozpatrywać
się powinien.

Przez Pewnego Kapłana Świeckiego
Dyceczy Kuiawskiego

N A P I S A N E
Do Druku podane Roku Pańskiego
go 1781.

W D R U K A R N I X X . M I S S Y O N A R Z O W .
W A R S Z A W I E .

27. КП10-5974

Wilczek, Ignacy (1728 – 1788).

Carmina. De Deo Uno. De Providentia Divina. De Scientia et Gratia. De Virtute. Ab Authore locupletata, & recognita in hac postrema editione / Ignatii Wilczek. – Cracoviae [Kraków]: Typis Scholae Principis Regni Universitatis Cracoviensis, **1788**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Ігнат Вільчак (1728-1788) – паэт, прафесар школ у Калішы, Астрогу, Познані.

Паэмы. Аб Богу адзіным. Аб прадбачанні божым. Аб мудрасці і ўдзячнасці. Аб мужнасці. Аўтарам узбагачоныя і перагледжаныя ў гэтым найноўшым выданні. – Кракаў: Друкарня Школы Галоўнай Кароннай Кракаўскага ўніверсітэта, 1788.

Склад:

1. Да чытача; меркаванне цэнзуры; дазвол на друк;
2. Прысвячэнне Ігнату Скарбэк Вайчынскаму;
3. Бог адзіны.
4. Прадбачанне божае.
5. Мудрасць божая і ўдзячнасць.
6. Мужнасць.
7. Эпіграма (Размова Хрыста з чалавекам і чалавека з Хрыстом).

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 18,9x12,0x1,1(24,4) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [5], 2-79, [1]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі, у цэнтры: [2], A(8)-E(8). Кустоды.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўкі (3 адбіткі з 2-х дошак), канцоўка; наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі (невывразныя). Пераплёт рэстаўраваны, з паперы сіня-шэрага колеру (XIX-пач.XX стст.?).

Знакі і надпісы. На 1-й с. вокладкі: “M.g. – 202” (чарнілам цёмна-карычневага колеру, закрэслены). На пярэднім форзацы: “Lg1890”(простым алоўкам), “9228”(сінім алоўкам, перакрэслены). На шмуктытуле: “M.g. – 202” (чарнілам цёмна-карычневага колеру). На 4-й с. вокладкі, на папяровым стыкеры: “L/I 6939” (шарыкавай ручкай сіняга колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ кніга паступіла з абменна-рэзервовага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-

Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

IGNATIUS
WILCZEK
CARMINA

De DEO UNO.

De PROVIDENTIA DIVINA.

De SCIENTIA & GRATIA.

De VIRTUTE.

Ab Authore locupletata, & recognita in hac
postrema editione.

CRACOVIAE A. D. 1788.

Typis Scholæ Principis Regni Universitatis Cracoviensis.

28. КДФЗ-1004

Rzewuski, Seweryn (1743-1811).

Seweryna Rzewuskiego hetmana polnego koronnego o sukcesyi tronu w Polsce rzecz krotka / Seweryn Rzewuski. – Warszawa [?], **1789** [?].

Каментар. Брашура. Тэкст на польскай мове. Аўтар: Севарын Жэвускі (1743-1811) – дзяржаўны дзеяч Рэчы Паспалітай з роду Жэвускіх, апошні гетман польны каронны, актыўны ўдзельнік Таргавіцкай канфедэрацыі.

Севарына Жэвускага, гетмана польнага кароннага, кароткая прамова аб спадчыннасці трону ў Польшчы.

Брашура выйшла без пазнакі месца і часу выдання. К. Эстрэйхер выказвае думку, што кніга магла быць надрукавана ў Варшаве, у друкарні Міхала Гроля (Gröll, Michael). Праца Гуга Калантая, што выйшла ў адказ на прамову Жэвускага называе месцам выдання друкарню Пятра Дзюфура (Dufour, Piotr) у Варшаве.

Брашура выдадзена ў канцы 1789 г. або ў пачатку 1790 г.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 19,1x12,5(23,3) см. Пагінацыя лічбавая пастаронкавая, уверсе старонкі ў цэнтры: [3], 4-45, [3]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі з правага боку: A(8)-C(8).

Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўка, наборны арнамент. Папера ручнога адліву з фрагментамі вадзяных знакаў (невывразныя). Пераплёт рэстаўраваны, з паперы белага колеру (XX ст.).

Знакі і надпісы. На апошняй старонцы, на папяровым стыкеры: “L/I 7066” (шарыкавай ручкай сіняга колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. У фонды НПГКМЗ брашура паступіла з абменна-рэзервавага фонду Дзяржаўнай публічнай бібліятэкі імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына (зараз – Расійская нацыянальная бібліятэка, СПб) 24.04.1990 г. (акт №56).

SEWERYNA RZEWUSKIEGO

HETMANA

POLNEGO KORONNEGO

O

SUKCESSYI

TRONU W POLSZCZE

RZECZ KROTKA.

29. КП16-17721

Мęciński, Józef (1743-1813).

Kazania niedzielne i świątalne. Tom II. / Przez X. Jozefa Męcinskiego zebrane. – W Krakowie: w Drukarni Antoniego Grebla, **1793**.

Каментар. Тэкст на польскай мове. Аўтар: Юзаф Менцыньскі (1743-1813) – польскі манах-францысканец, прапаведнік.

Прамовы нядзельныя і святочныя. Том II. / Айцом Юзафам Менцыньскім сабраныя. – У Кракаве: у друкарні Антонія Грэбеля, 1793.

Склад:

1. Узгадка аб ордэнскай цэнзуры, апрабация, дазвол на друк;
2. Прамова на свята Успення Маткі Боскай;
3. Прамова ў 13 нядзелю пасля Калядаў. Аб захаванні сябе ад траістай духоўнай хваробы;
4. Прамова ў 14 нядзелю пасля Калядаў. Супраць ліхварства.
5. Прамова на свята Нараджэння Маткі Боскай.
6. Прамова ў 15 нядзелю пасля Калядаў. Аб грубай непавазе да смерці і шалёным паддаванні сябе смерці;
7. Прамова ў 16 нядзелю пасля Калядаў. Аб выратавальным і добрасумленным захаванні сябе на бяседах і святочных забавах;
8. Прамова ў 17 нядзелю пасля Калядаў. Аб заветах Божых;
9. Прамова ў 18 нядзелю пасля Калядаў. Супраць баламутаў, пляткароў і нагаворшчыкаў;
10. Прамова ў 19 нядзелю пасля Калядаў. Аб малой колькасці выбраных;
11. Прамова ў 20 нядзелю пасля Калядаў. Аб дабратворным спосабе ўласнага захавання падчас хваробы;
12. На Дзень Усіх Святых. Аб падвойнай памылцы людзей свецкіх з пункту гледжання набожнасці і славы вечнай;
13. На Дзень памінення продкаў. Аб святым і дабратворным ратунку душ памерлых;
14. Прамова ў 21 нядзелю пасля Калядаў;
15. Прамова ў 22 нядзелю пасля Калядаў. Аб абавязку вяртання чужога;
16. Прамова ў 23 нядзелю пасля Калядаў. Супраць нападак на стрыманасць;
17. Прамова ў 24 нядзелю пасля Калядаў. Аб тым, што трэба заўсёды памятаць пра кару Божую;
18. Прамова ў 1-ю нядзелю Адвенту. Аб першым граху, што заклікаў адпомсціць неба, або аб зайстве добраахвотным;

19. Прамова ў 2-ю нядзелю Адвенту. Аб другім граху, што заклікаў адпомсціць неба, або аб распусце нашага часу, на садомскую падобнай.
20. На свята Беззаганнага Зачацця Маці Божай;
21. Прамова ў 3-ю нядзелю Адвенту. Аб трэцім граху, што заклікаў адпомсціць неба, або аб прыгнечанні ўдоў, сірот, убогіх;
22. На дзень божага нараджэння;
23. На дзень св. Сцяпана-пакутніка. Аб нянавісці злых людзей да служак божых. І аб дзейсным спосабе размовы з найгоршымі;
24. На Новы год. Аб дастасаванні збаўлення да часу;
25. На свята трох цароў. Аб спадкаемстве веры трох цароў;
26. На дзень ахвяравання Марыі Панны. Аб выкананні праў божых ды людзкіх.
27. Спіс прамой, у гэтым томе сабраных.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 16,2х9,7х3,0(21,1) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [5], 2-53, 45, 55-94, 93-130, 133-228, 233-501, [5] (страты, памылкі ў пагінацыі). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [2], A(8)-H(8), I(7), K(8)-O(8), P(6), Q(8)-Z(8), Aa(8)-Gg(8), Hh(6). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўка, канцоўкі (15 адбіткаў з 13-ці дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву без вадзяных знакаў. Пераплет з кардону, абклеенага мармуровай паперай карычневых таноў; карашок абцягнуты скурай карычневага колеру, на карашку сляды блінтавага ціснення (кветкі, гарызантальныя палосы арнаменту, тэкст: “X.Mecinskiego // KAZANIA”); скураныя навугольнікі страчаны. Абрэз таніраваны, з сінім крапленнем.

Знакі і надпісы: адсутнічаюць.

Захаванасць: страчаны сс. 131-132, 229-232.

Гісторыя прадмета. У фонды НПКМЗ кніга паступіла ад Зязюлькава Р.А., жыхара г. Полацка 26.04.2001 г. (акт №60).

K A Z A N I A

NIEDZIELNE I SWIĘTALNE.

PRZEZ

X. JOZEFA MĘCINSKIEGO

Prowincyi Mało Polskiej Reformata,
Kaznodzieię

Z E B R A N E.

W Kościele Lubelskim u S. DUCHA

P O W I E D Z I A N E.

I Do Druku

z Dozwoleniem Zwierzchności

P O D A N E.

TOM II.

w Krakowie 1793.

w Drukarni ANTONIEGO GRESLA.

30. КП5-2431

Álvares, Manuel (Alvarus, Emmanuel; 1526-1582).

De Institutione Grammatica Lingue Latinae Libri Tres / Emmanuelis Alvari. – Polociae [Полацк]: in Privilegiata a Sua Imperatoria Majestate Typographia Colleg: Soc: Jesu, **1794**.

Каментар. Тэкст на лацінскай і польскай мовах. Аўтар – Мануэль Альварэс (1526-1582) – партугальскі мовазнаўца, сябра Таварыства Ісуса.

Аб вывучэнні граматыкі лацінскай мовы. У трох кнігах. – Полацк: у прывілеяванай Яго Імператарскай Вялікасці друкарні Калегіума Таварыства Ісуса, 1794.

Склад:

1. Каротка аб арфаграфіі лацінскай.
2. Аб арфаграфіі польскай.
3. Кніга 1: [скланенне назоўнікаў, змяненне дзеясловаў].
4. Кніга 2. Аб ужыванні васьмі часцін мовы.
5. Кніга 3. Аб памеры складоў.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 16,7x10,4x3,0(20,2) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [11], 2-102, [1], 134-148, 165-229, [2], 222-228, [1], 134-164, 229-262, 265-272 (памылка пераплёта). Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: A(8)-G(8), K(8), M(8)-P(8), K(8)-L(8), Q(8)-R(8), S(5) Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўкі (4 адбіткі з 4-х дошак), канцоўкі (4 адбіткі з 4-х дошак), наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі “Літары”. Пераплёт рэстаўраваны, з нотнай паперы (XIX ст.?).

Знакі і надпісы.

На карашку, на папяровым стыкеры: “[?] // Alvari // 89 // №90” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

На тытульным лісце: “Fr. Stanis.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

На сс. 102, 133: “nie staie [?]” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

На с. 232: “Ao 1817/[?] // Die 17 Fr. Stanislaus Gardziejewskis Clari [?]” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

На с. 272: “Fr: // S: Gar: // dziejewski // Fr: Stani” (чарнілам цёмна-карычневага колеру).

Захаванасць: страчаны сс. 103-132, 263-264.

Гісторыя прадмета. Зыходзячы з надпісаў у кнізе, у 1817 г. кніга належала Станіславу Гардзееўскаму. У фонды НПГКМЗ яна паступіла ад навуковага супрацоўніка Белдзяржмузея Клока Л.Д. ў 19.02.1962 г. (акт №8).

EMMANUELIS
ALVARI
E SOCIETATE JESU
DE
INSTITUTIONE
GRAMMATICA
LINGVÆ LATINÆ
LIBRI TRES

POLOCIÆ
In Privilegiata à SUA IMPERATORIA MAJES-
TATE Typographia Colleg: Soc: JESU,
Anno 1794.

31. КП7-3965

Augustinus, Aurelius (354-430).

Regula S. Augustini Episcopi et Constitutiones Fratrum ordinis praedicatorum / Aurelius Augustinus. – Vilnae [Vilnius]: Typis Academicis, **1798**.

Каментар. Тэкст на лацінскай мове. Аўтар: Аўрэлій Аўгусцін (354-430) – хрысціянскі філосаф, прапаведнік, багаслоў.

Статут Святога Аўгусціна біскупа і нормы, братам ордэна аб'яўленыя. – Вільня: акадэмічная друкарня, 1798.

Склад:

1. Зварот да чытачоў.
2. Прадмова.
3. Пачатковыя правілы святога Аўгусціна біскупа.
4. Раздзел I.
 - a. Аб служэнні ў царкве;
 - b. Аб уклёчванні;
 - c. Аб праводзінах паміраючых;
 - d. Пра пост;
 - e. Аб ежы;
 - f. Аб ахвяраванні;
 - g. Аб слабых;
 - h. Аб змяншэнні;
 - i. Аб ложку;
 - j. Аб убранні;
 - k. Аб галенні;
 - l. Аб маўчанні;
 - m. Аб цяпленні;
 - n. Аб навіцыях і іх павучанні;
 - o. Аб прафесіі;
 - p. Аб лёгкай правіне;
 - q. Аб цяжкай правіне;
 - r. Аб вельмі цяжкай правіне.
5. Раздзел II:
 - a. Аб уладкаванні агульнага дома;
 - b. Аб сабранні грамады;
 - c. Аб выбары старэйшых грамады;
 - d. Аб выбары старэйшых грамады, накіроўваемых на капітул правінцыйны;
 - e. Аб капітуле звычайным;

- f. Аб прапаведніках;
 - g. Аб вандроўных [прапаведніках];
 - h. Аб тых, што навучаюцца;
 - i. Аб звернутых;
 - j. Указанні і павучанні Галоўнага Капітула;
 - k. Аб ружанцы;
 - l. Дазволеныя адступленні ад правілаў;
 - m. Пасланне святога Дамініка.
6. Змест.
7. Спіс памылак друку.

Апісанне прадмета. Фармат 24⁰. Памеры: 10,8х8,3х2,5(13,3) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [2], 1-270, [4]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: A(12), B(6), C(12), D(6), E(12), F(6), G(12), H(6), I(12), K(6), L(12), M(6), N(12), O(6), P(13). Кустоды. Калантытулы.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: канцоўкі (2 адбіткі з 2-х дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з вадзянымі знакамі (невывразныя). Пераплёт з кардону, абцягнутага скурай цёмна-карычневага колеру (XVIII ст.?); на карашку сляды блітавага ціснення (раслінныя віньетки). Абрэз таніраваны, са слядамі чырвонай фарбы.

Знакі і надпісы.

На пярэднім форзацы: “[?] // Fr. [?] // Rymkiewicz O P.” (чарнілам карычневага колеру).

На тытуле: “1798” (простым алоўкам); “№3623” (чарнілам карычневага колеру).

На адвароце тытульнага ліста адбітак авальнай пячаткі з тэкстам: “X. Augustyn Woynowski” (чорнага колеру).

На с. 270: “Ex // Libris [?] Aug: // Woynowski // Ord. Praedicator” (чарнілам карычневага колеру)

Захаванасць: поўны экзэмпляр.

Гісторыя прадмета. Надпісы ў кнізе падаюць прозвішчы яе уладальнікаў: Рымкевіч, Аўгусцін Вайноўскі – ксёндз, прапаведнік ордэна. У фонды НПКМЗ кніга паступіла ў 24.04.1987 г. (Акт № 42) ад Голева А.В., жыхара г. Даўгаўпілса.

1798
REGULA
S. AUGUSTINI
EPISCOPI,

ET

3623
CONSTITUTIONES

FRATRUM
ORDINIS
PRÆDICATORUM.

Indulgentiæ Regularibus
concessæ

NEC NON

Epistola Ss. P. DOMINICI
ad FRATRES Polonos

Scripta.

Cum licentia Superiorum
iterum Reimpresæ

VILNÆ

Typis Academicis 1798

32. КП7-3968

Massillon, Jean-Baptiste (1663-1742).

Przepisy dla Kaznodziejow / przez Massyllona. – W Wilnie [Vilnius]: w Drukarni Akademickiej, 1799.

Каментар. Тэкст на польскай мове. Аўтар: Жан Баціст Масіён (1663-1742) – французскі прапаведнік, тэолаг. Пераклад на польскую мову – Аўгусцін Тамашэўскі (Augustyn Tomaszewski, 1759-1814) – царкоўны дзеяч, святар-базыльянін, прафесар гісторыі царквы і Святога Пісання у Віленскай Акадэміі. К.Эстрэйхер называе аўтарам кнігі Жана Геш'е (Jean Gaichiès, 1647-1731), спасылаючыся на прадмову перакладчыка, але ў прадмове ўздадак пра аўтарства няма.

Правілы для прапаведнікаў. – Вільня: Акадэмічная друкарня, 1799.

Склад:

1. Прысвячэнне кс. Ігнату Юзафу Булгакаву, біскупу Брэсцкаму і Мінскаму.
2. Прадмова перакладчыка.
3. Прадмова аўтара.
4. Частка першая. Аб прапаведніках.
5. Раздзел 1. Аб прызванні.
6. Раздзел 2. Аб годнасці прапаведнікаў.
7. Раздзел 3. Аб дасціпнасці.
8. Раздзел 4. Аб навуках, якія павінен ведаць прапаведнік.
9. Раздзел 5. Аб звычайх.
10. Раздзел 6. Аб памяці.
11. Раздзел 7. Аб занятках паўсядзённых.
12. Раздзел 8. Аб знешнім выглядзе.
13. Раздзел 9. Аб жэстах.
14. Раздзел 10. Аб голасе.
15. Раздзел 11. Аб прыстойнасці адзення.
16. Частка другая. Аб пропаведзях.
17. Раздзел 1. Аб змесце і розных відах пропаведзяў.
18. Раздзел 2. Аб змесце святога пісьма.
19. Раздзел 3. Аб тэмпе.
20. Раздзел 4. Аб вітанні і пахвалах.
21. Раздзел 5. Аб дзяленні казанняў на часткі.
22. Раздзел 6. Аб парадку казанняў.
23. Раздзел 7. Аб прынцыпах казанняў.
24. Раздзел 8. Аб выніках.

25. Раздзел 9. Аб цытатах.
26. Раздзел 10. Аб думках.
27. Раздзел 11. Аб лаканічнасці казанняў.
28. Раздзел 12. Аб віртуознасці.
29. Раздзел 13. Аб выразнасці.
30. Раздзел 14. Аб падабенствах і прыкладах.
31. Раздзел 15. Аб красамоўстве.
32. Раздзел 16. Аб стылі.
33. Раздзел 17. Аб маральных высновах.
34. Раздзел 18. Аб вымаўленні.
35. Раздзел 19. Аб прыгажосці мовы.
36. Раздзел 20. Аб заключных частках.
37. Раздзел 21. Аб карысці казанняў для прапаведнікаў.
38. Асноўны змест матэрыялаў у алфавітным парадку.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 16,9х9,9х2,9(21,4) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, уверсе старонкі ў цэнтры: [15], 2-270, [2]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: [2], A(8)-R(8), S(5). Кустоды.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: віньетка на тытульным лісце, канцоўкі (2 адбіткі з 2-х дошак). Папера ручнога адліву з фрагментамі вадзяных знакаў (невывразныя). Пераплёт з кардону, абклеенага мармуровай паперай шэрых таноў; карашок абцягнуты скурай цёмна-карычневага колеру, скураныя навугольнікі.

Знакі і надпісы. На прырэдным форзацы: “Marszałkowi” (чарнілам цёмна-карычневага колеру). На тытульным лісце: “Ex libris Joannis // Erdman Congr: Missionis.” (чарнілам карычневага колеру).

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. Зыходзячы з надпіса, адным з уласнікаў кнігі быў Ян (Ёган?) Эрдман, сябра Ордэна місіянераў. У фонды НППКМЗ кніга паступіла 17.05.1988 г. (Акт № 46) ад Голева А.В., жыхара г. Даўгаўпілса.

PRZEPISY
D L A
KAZNODZIEJOW

NAPISANE PO FRANCUSKU

PRZEZ

MASSYLLONA

NA POLSKI JEZYK PRZETŁÓMACZONE

Ex Libris PRZEZ *Joannis*

X. AUGUSTYNA TOMASZEWSKIEGO

BAZYLIANA, S. T. D. PROFESSORA HISTORII

KOŚCIELNEJ, Y PISMA ŚWIĘTEGO

W AKADEMII WILEŃSKIEJ.

Ordinar

Congr: Missionis.

W WILNIE

W Drukarni Akademickiej.

R O K U 1799.

33. КП16-16981

[Chevassu, Joseph (1674-1752)].

Rozmyślenia dla księży świeckich o powinnościach chrześcijańskich. Z Listów i Ewangelii, które się każdej Niedzieli we Mszy Świętej czytają, wzięte. Służące Kapłanom ku należytemu przygotowaniu do Mszy Świętej i Kommunii, ku poznaniu obowiązków stanu Kapłańskiego i ku przysposobieniu się do dawania pożytecznych nauk ludowi Chrześcijańskiemu [Część I]/ Przez jednego kapłana [Joseph Chevassu]. – W Połocku [Полацк]: w Uprzyw: od Jego Imperator: Mci Druka: Col: Soc: Jesu, **1799**.

Каментар. Тэкст на польскай мове. Аўтар: Жазэф Шэвасу (1674-1752) – французскі прапаведнік. Пераклад з французскай мовы: Ян Беніслаўскі (Jan Benisławski, 1735-1812) – каталіцкі святар, сябра Таварыства Ісуса, каад’ютар арцыбіскупства магілёўскага.

Разважанні для ксяндзоў свецкіх аб павіннасцях хрысціянскіх. Узятая з лістоў і Евангелляў, якія кожную нядзелю на імшы чытаюцца. На карысць святарам для найлепшай падрыхтоўкі да святой імшы і камуніі, для вывучэння абавязкаў стану святарскага і для ўласнай падрыхтоўкі для таго, каб даваць парады карысныя людзям хрысціянскаму. [Частка I]. – Полацк: у прывілеяванай Яго Імператарскай Вялікасцю друкарні калегіума Таварыства Ісуса, 1799.

Склад:

1. Прадмова.
2. “Разважанні...” [павучанні па днях тыдня пачынаючы ад першага тыдня адвенту да тыдня запуснага].
3. Змест.
4. Памылкі друку.

Апісанне прадмета. Фармат 8⁰. Памеры: 16,2x10,0x5,5(23,5) см. Пагінацыя лічбавая, пастаронкавая, у верхнім знешнім вуглу: [9], 4-723, [8]. Сігнатуры літарныя, унізе старонкі ў цэнтры: A(4), A(8)-Z(8), Aa(8)-Ww(8), X(4). Кустоды.

Друк у адну фарбу.

Афармленне: застаўкі (2 адбіткі з 2-х дошак), канцоўкі (2 адбіткі з 2-х дошак); наборны арнамент. Папера ручнога адліву з фрагментамі вадзяных знакаў (невывразныя). Пераплёт з кардону, абклеены мармуровай паперай зялёных таноў, карашок абцягнуты скурай цёмна-карычневага колеру, скураныя навугольнікі; на карашку сляды блінтавага ціснення (раслінныя віньеткі, палосы гарызантальнага арнаменту, тэкст: “ROZMYSLANIA // O POWINNOSCIACH // CHRZESCIANSKICH // I”).

Знакі і надпісы. На прээднім форзацы: “Jz 4. № 240.” (чарнілам цёмна-карычневага колеру). На тытульным лісце адбітак круглай пячаткі сіняга колеру з кругавым тэкстам: “X. J. W. Zo[нечытэльна]ki D.M.”.

Захаванасць: поўны асобнік.

Гісторыя прадмета. Кніга паступіла ў фонды НПГКМЗ 30.10.2000 г. (Акт №265) ад Собалева М.В., жыхара г. Полацка.

ROZMYSLANIA

DLA
KSIEŻY SWIECKICH
O POWINNOŚCIACH CHRZĘŚCIANSKICH

*Z Liſtów i Ewangelii, które ſię kaſdey
Niedzieli we Miſzy Świętey czytają,
wzięte.*

Służące Kapłanom ku należytemu przygo-
towaniu do Miſzy Świętey i Komunii,
ku poznaniu obowiązków ſtani Kapłań-
skiego, i ku przyſposobieniu ſię do da-
wania pożytecznych nauk ludowi Chrze-
ścianſkiemu.

UŁOŻONE PRZEZ JEDNEGO KAPŁANA, PLEBANA
W DIECEZYI ŚWIĘTEGO KLAUDYUSZA PO
FRANCUSKU, A DOPiero NA JĘZYK POLSKI
PRZEŁOŻONE PRACA

J. W. J. KSIEDZA

JANA BENISŁAWSKIEGO,

BISKUPA GADARENSKIEGO,
KOADJUTORA ARCY-BISKUPSTWA MO-
HILEWSKIEGO,

do druku podane.

w P O Ł O C K U

w Uprzyw: od Jego IMPERATOR: Mci Druka:
Coi: Soc: JESU.

Roku Pańskiego 1799.

Паказальнік імёнаў аўтараў, складальнікаў, перакладчыкаў і іншых асоб, якія працавалі над кнігамі

Ágreda, Maria de Jesu de (Марыя ад Ісуса, Марыя з Агрэды), аўтар 11

Aguselli, Giovanni degli (Агусэлі, Джавані), аўтар 4

Aler, Paul (Алер, Пауль), аўтар 14

Álvares, Manuel (Alvarus, Emmanuel; Альварэс, Мануэль), аўтар 30

Augustinus, Aurelius (Аўгустын Аўрэлій), аўтар 31

Bellarmino, Roberto Francesco (Белармін, Раберта Франчэска), аўтар 22

Benisławski, Jan (Беніслаўскі, Ян), перакладчык 33

Berjaques, Louis de, гравёр 3

Chevassu, Joseph (Шэвасу, Жазэф), аўтар 33

Cicero, Marcus Tullius (Цыцэрон, Марк Тулій), аўтар 15

Dasaques, Louys de, гравёр 3

Dufrène, Maximilian (Дзюфрэн, Максіміліян), аўтар 20

Eggenfelder, Ignacy Ernest (Эгенфельдэр, Ігнат Эрнст), гравёр 23

Falletti, Girolamo (Faletus, Hieronymus; Фалеці Джыралама), аўтар 1

Felwinger, Johann Paul (Фельвінгер, Ёган Пауль), аўтар 4

Fontaine, Jacobus de la, гравёр 3

Funck, Johann Nicolaus (Функ, Іаган Мікалай), каментатар 15

Gaichiès, Jean (Геш'е Жан), аўтар 32

Gilbert, Martin (Гілберт Марцін), аўтар 4

Hylzen, Jerzy Mikołaj (Гільзэн, Эжы Мікалай), рэдактар 22

Jabłonowski, Józef Aleksander (Ябланоўскі, Юзаф Аляксандр), перакладчык 17

Lect, Jacques (Lectius, Jacobus; Лект, Жак), аўтар 2

Leonardis, Jacopo (Леанардзі, Джакама), гравёр 25

Lorin, Jean de (Lorinus, Joannes; Ларын, Жан дэ), аўтар 6, 7, 8

Massillon, Jean-Baptiste (Масіён, Жан-Баціст), аўтар 32

Męciński, Józef (Менцыньскі, Юзаф), аўтар 29

Merbes, Bon de (Merbesius, Bonus; Мэрб, Бон дэ), аўтар 25

Mercier, Nicolas (Mercerius, Nicolaus Pisciacus; Мерсье, Нікаля), аўтар 18

Nakcyanowicz, Jakób (Накцыяновіч, Якуб), аўтар 23

Nigrinus, Martin (Нігрынус, Марцін), аўтар 4

Ostrowski-Danejkowicz, Jan (Астроўскі-Данейковіч, Ян), аўтар-складальнік 19

Pichler, Vitus (Піхлер, Вітус), аўтар 21

Plouich (Ploich, Plovich), Vedastus du, гравёр 3

Rogger, Constant (Рогер, Канстант), аўтар 4

Rollin, Charles (Ралін, Шарль), аўтар 17

Rzepnicki, Franciszek (Жэпніцкі, Францішак), аўтар 24

Rzewuski, Seweryn (Жэвускі, Севярын), аўтар 28

Sanders, Antoine (Sanderus Antonius; Сандэрс Антуан), аўтар 3

Sapieha, Jan Fryderyk (Сапера, Ян Фрыдэрык), аўтар 12

Schmalzgrueber, Franz Xaver (Schmalzgrueber, Franciscus; Шмальцгрубер, Франц Ксав'ер), аўтар 10

Staniewski, Stefan (Станеўскі, Стэфан) перакладчык 11

Surmacki, Jan (Сурмацкі, Ян), гравёр 12

Tielt, Ludovicus de, гравёр 3

Tomaszewski, Augustyn (Тамашэўскі, Аўгустын), перакладчык 32

Ve, Martin de (Вэ, Марцін дэ), аўтар 4

Wielowiejski (Wielewiejski), Stefan (Велавейскі (Велявейскі), Стэфан), аўтар-складальнік 13

Wilczek, Ignacy (Вільчак, Ігнат), аўтар 27

Wolff, Christian (Вольф, Хрысціян), аўтар 23

Wolzogen, Johann Ludwig von (Вальцоген, Ёган Людвіг фон), аўтар 5

Zalaszowski, Mikołaj (Залашоўскі, Мікалай) аўтар 16

Паказальнік друкарань, друкароў і выдаўцоў.

Amsterdam (Irenopolis):

Blaeu, Joan & Cornelius 3

Kuyper, Frans; Bakkamude, Daniel 5

Augsburg (Augusta Vindelicorum):

без выдаўца 20

Veith, Martin 21

Genève (Geneva):

La Rouiere, Petrus de 2

Ingolstadt (Ingolstadium):

Grafs, Thomas 10

Innsbruck (Oenipontum):

без выдаўца 20

Kalisz:

Drukarnia Collegium Soc: Jesu 13

Köln (Colonia Agrippina):

Cholin, Adam 12

Cornelii ab Egmond et sociorum 3

Kraków:

Cesary, Michał 11

Grebel, Antoni 29

Typis Scholae Principis Regni Universitatis Cracoviensis 27

Leipzig (Lipsia):

Blochberger, Michael 14

Lublin:

Drukarnia J.K.M. Collegium Societatis IESU 19

Mainz (Moguntia):

Zunner, Johann David 6, 7, 8

Marburg (Marburgum):

Muller, P.C. 15

Nürnberg (Norimberg):

Endter, Wolf. jun & Joh. Andr. 4

Poznań:

Typis Posnaniensibus Clari Collegii Societatis Jesu 24

Venezia (Venetiae):

Aldus 1

Typographia Heredis Nicolai Pezzana 25

Vilnius (Vilna, Wilno):

Drukarnia Akademicka Societatis IESU, 9, 18, 22, 23, 31, 32

Typis S.R.M. Acad. Soc: IESU *zn.* Drukarnia Akademicka Societatis IESU

Typis S.R.M. academicis *zn.* Drukarnia Akademicka Societatis IESU

Typis Sacr. Reg. Majest. Academ. S.J. *zn.* Drukarnia Akademicka Societatis IESU

Warszawa (Varsavia):

Drukarnia S.J. 12, 16

Drukarnia XX. Missyonarzow 26

Dufour, Piotr 28

Gröll, Michael 28

Typis S.R.M Collegij Societatis IESU *zn.* Drukarnia S.J.

Würzburg (Herbipolis):

Veith, Martin 21

Полацк (Polocia):

Privilegiata a Sua Imperatoria Majestate Typographia Colleg: Soc: Jesu 30, 33

Uprzyw: od Jego Imperator: Mci Druka: Col: Soc: Jesu 2л. Privilegiata a Sua
Imperatoria Majestate Typographia Colleg: Soc: Jesu

Паказальнік прыватных асоб, бібліятэк і іншых устаноў – уладальнікаў кніг

Barwicki, Czesław 5

Cartusiae Beresanae [Бібліятэка манастыра картэзіянцаў у Бярозе] 24

Collegium Polocensis Societatis JESU, 10

Congr: Miss: [?] 20

Erdman, Joannis 32

Frankowski, Józef 19

Fürstensteiner Bibliothek 1

Gardziejewski Stanislaus 30

Krynski J. 25

Leontowicz, Paul 15

Lisewycz, Athanasi (Лисевич) 15

Lukianowicz, Petr 15

Opacki Antoni 23

Rakowski, Adam 13

Rymkiewicz 31

Wojdah, Jan 14

Woynowski, Augustyn 31

Библиотека Л. Смоленского 17

Большаков, В. (г. Тула) 1

Голеў А.В. (г. Даўгаўпілс) 14, 15, 20, 22, 23, 31, 32

Дзяржаўная публічная бібліятэка імя М.Я. Салтыкова-Шчадрына 2, 3, 4, 10, 12, 17, 24, 27, 28

Зязюлькаў, Р.А. (г. Полацк) 29

Касцёл Св. Тадэвуша (в. Лучай Пастаўскага р-на Віцебскай вобласці) 5, 6, 7, 8, 11, 13, 16, 19, 21, 25

Клок, Л.Д. 30

Лемешава, Т.Г. (г. Полацк) 18

Петрашкевіч, А.Л. 9

Радчыкаў, У.М. (г. Наваполацк) 26

Расійская нацыянальная бібліятэка гл. Дзяржаўная публічная бібліятэка імя
М.Я. Салтыкова-Шчадрына

Спіс выкарыстаных крыніц

Літаратура:

1. Баўтовіч, М. Кнігадрук у Полацку (1774-1829) / М. Баўтовіч. – Полацак: Выдавецкая ініцыятыва “Полацкае лядо”, 2018. – 204 с.
2. Библиотека Радзивиллов Несвижской ординации = Library of the Radziwills' of Nesvizh Ordynation: каталог изданий из фондов Центр. науч. б-ки им. Якуба Коласа Нац. акад. наук Беларуси: XVIII век. В 4 кн. / Нац. акад. наук Беларуси, Центр. науч. б-ка им. Якуба Коласа; редкол.: А.И. Груша (гл. ред) [и др.]. – Минск: Беларуская навука, 2013-2015. – Кн. 1-4.
3. Владимиров, Л. Всеобщая история книги. Древний мир. Средневековье. Возрождение. XVII век. / Л. Владимиров. – Москва, 1988. – 310 с.
4. Лауцявичюс, Э. Бумага в Литве в XV-XVIII веках / Э. Лауцявичюс; [сокращенный перевод с литовского Ю.В. Андрияшайтите]. – Вильнюс: Мокслас, 1979. – 184 с.
5. Нікалаеў, М. Гісторыя беларускай кнігі: у 2-х т. / М. Нікалаеў. – Мінск: Беларус. Энцыкл. імя П.Броўкі, 2009-2011. – Т.1-2.
6. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6 т. / Беларус. Энцыкл. – Мінск: Беларус. Энцыкл. імя П.Броўкі, 1993-2003. – Т.1-6.
7. IV Zjazd Bibliotekarzy Polskich w Warszawie, dnia 31 maja – 2 czerwca 1936 roku: referaty. – Warszawa: Nakładem Komitetu Organizacyjnego, 1936. – 351 s.
8. Knijff, Ph. Bibliographia Sociniana: a bibliographical reference tool for the study of Dutch Socinianism and Antitrinitarianism / Ph. Knijff. – Hilversum, Amsterdam: Uitgeverij Verloren, 2004. – 313 p.
9. Drukarze dawnej Polski od XV do XVIII wieku. – Wrocław: Wydaw. PAN, 1977-2001. – T. 3. Cz. 1-2.
10. Dziok-Strelnik, I. Bibliografia starych druków lubelskich, 1630-1800. / I. Dziok-Strelnik. – Lublin: Wojewodzka Bibl. Publ. im. H.Lopacinskiego, 1997. – 605 s.
11. Estreicher, K. Bibliografia polska: [w 34 t.]. / K. Estreicher. – Kraków: Druk. Uniwersytetu Jagellońskiego, 1891-1951. – T.1-34.
12. Kadulska, I. Akademia Połocka. Ośrodek kultury na Kresach. 1812-1820 / I. Kadulska. – Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2004. – 312 s.
13. Polski słownik biograficzny. T. 1-51. – Wrocław-Warszawa-Kraków: Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1935-2017. – T.1-51.
14. Słownik pracowników książki polskiej / pod red. I. Treichel. – Warszawa-Łódź, 1972. – 1042 s.

Электронныя інфармацыйныя рэсурсы:

1. Кніга Беларусі XIV-XVIII стагоддзяў = Книга Беларуси XIV-XVIII веков [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://belbook.nlb.by/>.
2. BnF: Bibliothèque Nationale De France [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.bnf.fr/fr>.
3. CERL Thesaurus: accessing the record of Europe's book heritage [Electronic resource]. – Mode of access: https://data.cerl.org/thesaurus/_search.
4. dLibra Digital Library [Electronic resource]. – Mode of access: <http://cyfrowa.biblioteka.zamosc.pl/dlibra>.
5. Elektroniczna baza bibliografii Estreichera (EBBE) [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.estreicher.uj.edu.pl/skany/>.
6. Encyclopedia Britannica [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.britannica.com/>.
7. fbc: On-line collections of Polish cultural and scientific institutions [Electronic resource]. – Mode of access: <https://fbc.pionier.net.pl/>.
8. Google Books [Electronic resource]. – Mode of access: <https://books.google.com>.
9. IdRef: Identifiants et Référentiels pour l'Enseignement supérieur et la Recherche [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.idref.fr/autorites.jsp>.
10. Open Library. The Internet Archive's Open Library: One page for every book [Electronic resource]. – Mode of access: <https://openlibrary.org/>.
11. The Cyclopedia of Biblical, Theological, and Ecclesiastical Literature [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.biblicalcyclopedia.com/>.
12. Wikipedia. The Free Encyclopedia [Electronic resource]. – Mode of access: <https://en.wikipedia.org>.
13. WorldCat: the world's largest library catalog [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.worldcat.org/>.